

Den nye tidsklemma

– Venstres fokus på økt byråkratisering er noe våre medlemmer kjenner seg igjen i, sier Mimi Bjerkestrand, leder i Utdanningsforbundet. Samtidig mister læreren autoritet i klasserommet. – En konsekvens av retten til videregående opplæring, sier ungdomsskolerektor Nina Fjeldheim. Hun vil avskaffe den såkalte PPU-ordningen, og gjøre det enklere å teste ut læreryrket.

Tema: **Rom for læring**
side 11-23

Frighet og folkestyre

side 4-5

Verdiskaping

side 6-7

Ny profil

side 8-9

01/11

Venstres medlemsmagasin

liberal

Rettsstat og liberalkonservatisme

På 1800-talet var det sjølv sagt at det liberale stod i kontrast til det konservative.

Nylig viste liberalkonservatismen sitt egentlege andlet. I det Høgre si stortingsgruppe sa ja til å innføre EU sitt datalagringsdirektiv i Noreg, sa dei også ja til å snu rettsstatprinsippa på hovudet. Høgre sa ja til å setje tryggileik framfor fridom, politikrav framfor borgarrett, statskontroll framfor folkekontroll, system framfor folk.

Direktivet inneber at staten pålegg lagring av trafikkopplysningar frå datamaskiner og telefonar for alle i Noreg, anten ein er under mistanke eller ikkje. For sikkerhets skuld. For ein kan jo ikkje vite om ein er uskuldig før det er bevist, var det ikkje slik?

Mange av Høgre sine stortingsrepresentantar er tydeleg pinleg berørte og freistar finne logiske utgangar. På bloggen sin forklarar Per-Kristian Foss at dette ikkje er stort annleis enn at staten pålegg bedrifter å lagre rekneskapen sin i fleire år. Høgre sin mest erfarne stortingsmann ser altså ingen grunn til å skilje mellom

at bedrifter sjølv lagrar sin økonomi og at staten lagrar personar sine private samtaler. Det er anten mest flaut eller mest skremmande.

Personvern er hindring av makt-konsentrasjon – fordi kunnskap er makt, og kunnskap om menneske er makt over menneske. Personvern er sikring av eit fungerande sivilt samfunn – fordi privatlivet gjer tette relasjonar mogeleg gjennom å skape distanse til andre. Og personvern er ei forsikring mot framtidige ulukker – fordi vi ikkje veit kven som har makta i framtida sjølv om makta har vore snill i mange år.

Dette er moment vi skulle tru at Høgre var samde i. Men det er først og fremst liberale moment, ikkje konservative. For Høgre er det katotiske ved manglande statskontroll framleis meir å frykte enn ein stat med for mykje kontroll. Og for Høgre er det ukjende ved ein delvis tilsidesett EØS-avtale

meir å frykte enn djup servilitet ovanfor EU i mangel på fullt medlemskap.

Slike folkestyrte endringar fryktar ikkje Venstre. Den sosiale liberalismen er trass alt borgerleg og radikal.

Høgre sin mest erfarne stortingsmann ser altså ingen grunn til å skilje mellom at bedrifter sjølv lagrar sin økonomi og at staten lagrar personar sine private samtaler.

Tema: Rom for læring

Lærernes tid spises opp av skjemavelde og autoriteten deres i klasserommet forvitrer.

Vi snakker med Utdanningsforbundet, en ungdomsskolerektor og en professor, og ser også på hvilket rom lokalpolitikere har i skolepolitikken. Og litt andre ting.

side 11-23

Frihet og folkestyre

Helge Solum Larsen om ideologi og lokalpolitikk.

side 4-5

Verdiskaping

Verdiskaping er hovedsak på landsmøtet i april.

side 6-7

Fornyer profilen

Venstre har profil og slagord klart til valgkampen.

side 8-9

Ny leder i NVK

Åsta Årøen er ny leder for Venstrekvinnelaget.

side 11

Debatt 24-25

Meningsmålinger etc. 26

Generalsekretæren 27

Lokale nyheter 28-29

Unge Venstre 30-31

Baksiden 32

Ansvarlig redaktør: Terje Breivik (terjeb@venstre.no). Redaktør: Kjartan Almennig (kjartan@liberal.no). Adresse: Møllergt. 16, 0179 Oslo. Telefon: 22 40 43 50. Telefaks: 22 40 43 51. E-post: post@liberal.no. Trykk: Zoom Grafisk AS. Foto ved redaksjonen eller fra Venstres arkiv, med mindre annet er angitt. Deadline neste nr: 16. mai.

Ett skritt fram og to tilbake

Spørsmålet er om prisen for et midlertidig nei til konsekvensutredning utenfor Lofoten og Vesterålen har vært vel høy.

Etter lang intern tautrekking har regjeringen endelig landet på at det ikke skal foretas en konsekvensutredning etter petroleumsloven utenfor Lofoten og Vesterålen, eller Nordland VII og Troms II som det heter på fagspråket, i denne omgang. Det er det selvfølgelig grunn til å applaudere. Og vi kan gjerne være rausere med SV og deres innsats internt i regjeringen også – på akkurat dette feltet.

Spørsmålet er bare om prisen for et midlertidig nei har vært vel høy. I realiteten har man fått en midlertidig utsettelse av oljeaktivitet utenfor de mest sårbare områdene langs kysten. Vi har ikke fått noe i nærheten av varig vern slik Venstre ønsker. Allerede i 2013 står neste slag.

Og man fortsetter å hente inn informasjon i regi av Olje- og energidepartementet som gjør det lettere å åpne områdene for oljeaktivitet i neste stortingsperiode. Det betyr at Venstre vil spille en avgjørende viktig rolle i dette spørsmålet etter neste stortingsvalg. Og for oss er det tindrende klart at vi på ingen måte kan sitte i – eller støtte en regjering – som åpner for oljeaktivitet i disse områdene.

For å få til en utsettelse i Lofoten/Vesterålen har SV måtte kompromisere bort to andre viktige miljøsaker: Vi får monstermaster i Hardanger og Mongstad-rensingen er bokstavelig talt skutt ut i det blå. Det er vanskelig – ja, nær sagt umulig, å se hvordan regjeringen skal kunne klare å nå målene i klimaforliket dersom gasskraftverket på Mongstad skal få slippe ut store mengder urensset CO₂ i ubestemt tid. Regjeringen er allerede langt på etterskudd i forhold til måloppnåelse og uten rensing vil gasskraftverket på Mongstad slippe ut 2,2 millioner tonn CO₂ årlig frem til 2020, utslipp tilsvarende 900 000 biler. Det er et regnestykke som

rett og slett ikke går opp. Prisen for Lofoten er også full gass alle andre steder i nord – slik vi blant annet har sett gjennom åpning av områdene rundt Jan Mayen.

Samlet sett har ikke de første månedene av 2011 akkurat styrket grønnfargen på den sittende regjering. Det blir mer og mer som den fargen du får når du blander grønt og rødt. Et slags gråbrunt. For meg er det åpenbart at et av Venstres viktigste ærender i politikken er å være det moderne liberale miljøpartiet. Det partiet som setter hensynet til miljø foran andre hensyn der det er nødvendig. SV har dessverre abdisert i en tåke av kompromiss. Kristin Halvorsen utsagn om at «ingen vedtak blir bedre av at SV går ut av regjeringen» er den største blankofullmakt Jens Stoltenberg kunne ønske seg for å videreføre en politikk som stort sett setter miljøhensyn i andre rekker i enhver interessekonflikt.

Venstres verdiskapingsutvalg – som har laget en innstilling som skal behandles på landsmøtet vårt de første dagene i april – har pekt på det åpenbare: Klimakampen kan og må vinnes, men foreløpig har de politiske framskrittene vært små og sene. Derfor må miljø- og klimakampen løftes opp og fram i et videre perspektiv enn kortsiktige kompromisser. Vi må rett og slett skape et grønnere arbeids- og næringsliv. Verdiskapingsutvalget foreslår 10 tiltak for å utvikle verdens grønneste økonomi på 10 år. Målet er at norsk næringsliv og norsk økonomi i 2020 er verdens mest miljøvennlige og at nye, gode og grønne globale bedrifter har sitt utspring fra og hovedvirksomhet i Norge. Lykkes vi med dette blir forhåpentligvis våren 2011 bare en liten trist parentes på veien mot det nye miljøvennlige kunnskapssamfunnet Venstre ønsker.

Trine Skei Grande

Samlet sett har ikke de første månedene av 2011 akkurat styrket grønnfargen på den sittende regjering.

Ja til frihet og folkestyre! Nei til klassestyre og tvang!

Venstrefolk er alle del av den internasjonale liberale idétradisjonen, sier nestleder og ideolog Helge Solum Larsen.

Kjartan Almanning

– Vi tok på oss en stor oppgave i prinsippprogramkomiteen, sier Helge Solum Larsen. – Og jeg føler vi traff ganske godt.

Komiteen han viser til utarbeidet det gjeldende prinsippprogrammet som landsmøtet behandlet våren 2007. I komiteen satt Helge, under ledelse av Grimstadordfører Hans Antonsen og sammen med blant andre nåværende leder Trine Skei Grande, og gravde fram Venstres ideologiske grunnlag. På ny.

Stolt, liberal tradisjon

– De 10 liberale prinsippene som partiet arbeidet fram i den perioden, var en formidabel utfordring å meisle ut. Formuleringene måtte finpusses i ukevis for å treffe det som beskriver Venstres ideologiske fundament og tradisjon. Og det er den stolte, liberale tradisjonen med røtter helt tilbake til de franske og amerikanske revolusjonene.

Vi sitter på Kjøkken og Bar, restauranten i Venstres Hus på Youngstorget. På denne adressen har Venstre holdt til siden 1920-tallet. Etter valgkampen

i 1989 ble eiendomsselskapet som driver huset overført til en egen stiftelse. Det var på denne tiden Helge ble aktiv i partiet. Han meldte seg inn i 1987, og ble leder i Unge Venstre i 1994. Lenge var det ingen klart definert ideologisk debatt i partiet, mener han. Det gamle prinsippprogrammet lignet kanskje mer på et nasjonalt valgprogram enn på en ideologisk plattform. Men det hadde vært en voksende liberal bevegelse i partiet i noen år da prinsippprogrammet ble reist.

Heroisk kamp

for liberale prinsipper

– Forvarslet kom allerede på 90-tallet da noen begynte å snakke om markedsmiljømekanismer. Det skjedde etter at Venstre lenge hadde blitt oppfattet som et énsaksparti på miljø, med ellers få gjenkjennelige hovedlinjer, en samling frie folkevalgte som tidvis møttes. Ordet «marked» vekket vanskelige debatter. Partimedlemmene var ikke trygge på identiteten og manglet selvtillit på fundamentet. Man definerte seg gjerne som liberale, men uten å sette fingeren på hva

det innebar utover sin egen ryggmargsrefleks.

I Dagbladet 12. februar skrev Marie Simonsen i en kommentar som hovedsakelig handlet om integrering at «Venstre er fremdeles alene som parti om å føre en heroisk kamp for liberale prinsipper i all sin politikk». – Det er ikke et lite høydepunkt å få slik omtale, sier Helge, som selv har arbeidet mye med akkurat dette politikkområdet. – Vi setter spor.

Eierskap til en plass i politikken

I dag bruker Helge de 10 liberale prinsippene i nesten hvert eneste foredrag han gjør i partiet. Til stor glede for deltakerne. – Det har skjedd noe med partikulturen. Vi har gitt partiet tilbake et ideologisk fundament og tatt eierskap til en viktig plass i politikken – nasjonalt og globalt.

I dette arbeidet var det spesielt interessant å finne inspirasjon hos søsterpartier som tilhører den samme tradisjonen, forteller Helge. Særlig inspirerende ble de nordiske liberale partiene, som danske Radikale Venstre og svenske Folkpartiet. De hadde foretlet korte og konsise ideologiske budskap med høy overføringsverdi. På landsmøtet i Trondheim i april står Folkpartiets leder og Sveriges utdanningsminister Jan Björklund på talerstolen. Der står også Graham Watson fra Liberal Democrats i Storbritannia, som er visepresident i det europeiske liberale partiet ELDR, og Sergei

Mitrokhin, som leder Russlands liberale parti Yabloko. Helge er leder av Venstres internasjonale utvalg og har følgelig en finger med i spillet.

Del av en større familie

– Vi tror jo at det sterke internasjonale engasjementet er noe alle liberale har. Budskapet og ideene gjelder alle i verden: *Vi hviler først når friheten gjelder overalt, for alle*, siterer han fra Venstres første liberale prinsipp. – Denne kampen stopper ikke ved landegrensene.

– Vi har begynt å forholde oss til familien rundt oss. Er man folkevalgt i Vefsn eller i Farsund, så tror jeg at det gir noe å vite at man er del av en bevegelse som har greiner i Russland og i Egypt. Man er del av noe mye større! Sånt gir selvtillit for å kunne drive en valgkamp på torget hjemme!

Helge har nådd et engasjert crescendo. Jeg titter nervøst på kelneren. Men nei. Han har visst mer å gå på.

Kunnskap er makt

– Det som har skjedd i Egypt og som fortsatt foregår i en rekke land i den arabiske verden, viser oss at ønsket om frihet aldri kan stoppes. Man kan ikke ta fra folk retten til å meine ting. Og her er nøkkelordet utdanning: Mennesker med utdanning skaper meninger. Diktaturer fungerer best når folk holdes i uvitenhet. Mange av disse landene har økt andelen utdannede kraftig, og på et tids-

punkt måtte det jo skje noe, konstaterer han. – Det setter jo også Venstres satsing på kunnskap i et tydelig, internasjonalt og ideologisk perspektiv.

Men det er som bypolitiker Helge får til livets opphold i folkets tjeneste. – Jeg synes jo bypolitikk og kommunepolitikk er det kjekkeste som finnes å holde på med. Man lærer sitt hjemsted å kjenne som ingen annen, man møter folk og ser hva de er opptatt av – og har beslutningsmakt til å gjøre endringer.

Lokalpolitikk og ideologi

Helge har vært bystyrerepresentant i hjembyen Stavanger siden 1991. Han har vært vararepresentant til Stortinget i to perioder, og hatt en periode i fylkestinget på 90-tallet. Nå stiller han opp til fylkestinget på ny, som toppkandidat. – Jeg har tatt den utfordringen. Det er blant annet fordi det er så mange store utfordringer i samferdselssektoren, og der er fylket riktig arena. Det må tas et kvantesprang på dette området, i mange fylker. Venstre over hele landet må ta kontroll på samferdselspolitikken. Det skjer mye positivt på de stedene der vi har slik kontroll, så her kan vi lære av hverandre.

Ideologien sitter fastspikret

også i lokalpolitikken. – Det er givende og god liberal politikk å finne løsninger som er nærmest mulig folkene det gjelder. Som politikere er det vår oppgave å skape gode, dynamiske løsninger i hvert enkelt samfunn. Og lokaldemokratiet er det mest direkte demokratiet vi har. Vi må huske å fjerne barrierer

for at folk kan ta kontakt, og gjøre oss tilgjengelige som lokalpolitikere. Det er når dørene lukkes at folk kjenner avmakt.

Lokal og global sammenheng

Helge påpeker også enkelt sammenhengen mellom sitt lokale og globale engasjement. Det er bare å se på handlingsrommet i klimapolitikken, både når det gjelder samferdsel i fylket, og når det gjelder plansaker i byen. Globale resultater og felles svar på klimautfordringene krever jo nettopp at lokale politikere tar nødvendige grep, mener han.

Helge måtte tidlig forholde seg til verden utenfor Stavanger. Som barn fikk han en stefar som gav nye tanker. Stefaren var tidligere soldat i britiske RAF, og hadde under krigen vært stasjonert på steder få i dag tenker over at var krigssoner – områder som i dag opplever demokratiske revolusjo-

ner. – Hans verdensbilde var det til en kjempende soldat, sier Helge. – Han var sterkt reflekterende, og gav kloke, ansvarlige svar på mine spørsmål. Det handlet om livssyn og verdier jeg fortsatt er preget av.

Han tar siste slurk av kaffen, med to sukkerbiter til. – Jeg er jo dels arbeiderklassegutt, da. Litt sånn begge deler, med fot i flere leire. Men klasser er noe andre politiske bevegelser enn vår ønsker.

J e g

synes fortsatt det aller beste Venstre-slagordet er det fra 1936: *Ja til frihet og folkestyre! Nei til klassestyre og tvang!* Bevegelsen vår har alltid sloss mot autoritære, det må folk huske. Det gir selvtillit.

kjartan@liberal.no

Foto: Ketil Gustavson

Liberales reformer for økt verdiskaping

1.-3. april avholder Venstre sitt landsmøte i Trondheim. Tema for landsmøtet er *Verdiskaping for fremtidig velferd*, og i nesten ett år har Verdiskapingsutvalget, en gruppe satt ned av landsstyret for å forberede saken, diskutert mulige innfallsvinkler til ny politikk for Venstre på dette området.

Kjartan Almanning
Forberedelsene har vært mange. Allerede på sensommeren 2010 satte partiet i gang en ambisiøs bedriftskampanje der lokallag og folkevalgte over hele landet besøkte bedrifter for å få innspill på hvor skoen trykker for det lokale næringslivet. Et sted mellom 700 og 800 bedrifter ble besøkt, og mange tusen innspill ble rapportert inn.

Utvalget, som ble ledet av sentralstyreleder Lars Peder Nordbakken, utarbeidet en slutt-rapport kalt *Liberales reformer for økt verdiskaping*. Rapporten har vært til behandling i fylkene, og på bakgrunn av innspill forbedres nå et dokument som oppsummerer viktige punkter for ny politikk, og som altså skal endelig behandles i Trondheim.

Det offentlige viktige markedsaktør

Heidi Foyn Thomassen er et av utvalgets medlemmer. Hun er nyvalgt fylkesleder i Agder Venstre, og arbeider med organisasjons- og lederutvikling i sin egen bedrift. – Utfordringen for min bedrift, og jeg vil tro den største utfordringen for de fleste bedrifter, er å møte markedet og tilby tjenester markedet vil ha. Vi er en liten, selvdrevet bedrift som knapt har mottatt noe støtte fra det offentlige.

– Men for vår del er markedet også det offentlige, særlig etter

finanskrisen, sier Foyn Thomassen. – Her er det mye å rydde opp i, og det viser Adecco-saken til fulle. Det offentlige som innkjøper presser prisene så lavt at nesten bare useriøse aktører slipper til. Da er det fristende å si at de får som fortjent når tjenestene viser seg å ikke holde mål.

Utvalgets tiltak

Utvalgets rapport og de medfølgende anbefalingene retter seg inn mot fire hovedområder. For det første mot mer verdiskapende innovasjon og entreprenørskap i Norge, der utvalget skisserer reformer for å profesjonalisere tilførselen av risikokapital og tilhørende kompetanse, for å gi gründere større sjans til å lykkes. For det andre mer frihet, åpenhet og mangfold i norsk forskning, der mer fri forskning og en mer åpen, forskningsbasert næringsdialog er viktige momenter. For det tredje et mer åpent og inkluderende arbeidsliv, med større fleksibilitet og en lavere terskel for å komme inn i og bidra i det norske arbeidslivet. Og til slutt et tydeligere skift mot et grønnere arbeids- og næringsliv, der utvalget har konkretisert 10 tiltak for å utvikle verdens grønneste økonomi på 10 år.

Behov for fleksibilitet

– Vi har kommet fram til mye god og nytenkende politikk, mener Foyn Thomassen og trekker blant

annet fram tiltakene for et mer fleksibelt arbeidsliv. – Det er bra at folk tør å bli mer risikovillige når det gjelder å bytte bransjer. Vi må føre en politikk som gjør det mer naturlig for folk å prøve seg på multikarrierer, og der man ikke møter hindringer gjennom rigide pensjonsordninger eller lignende. Noen må utfordre det etablerte her, mener hun.

Foyn Thomassens bedrift har 3 faste ansatte og ellers en variert modell der noen er tilknyttet gjennom egne selskaper, mens andre har andre modeller for å dele på felles utgifter og avkastning. – Vi hadde flere ansatte før, og skulle gjerne kunnet fortsette å ha det, for det er klart at det er tryggere for mennesker i familiesituasjon å ha en fast jobb. Men det er fryktelig dyrt, og det tar lang tid å få nyansatte opp og stå, sier hun og viser til utvalgets forslag om redusert arbeidsgiveravgift for nystartede bedrifter som ett tiltak som ville ha bidratt til en enklere situasjon.

10 tiltak på 10 år

– Jeg er fornøyd med at Venstre er ambisiøse og tidlig ute med å bruke miljøpolitikk for å skissere en retning for næringslivet, sier Foyn Thomassen med henvisning til tiltakene for å utvikle verdens grønneste økonomi. – Vi må legge opp til at næringslivet skal gå foran og at det blir lønnsomt å være miljøvennlig. I mange tilfeller er

det allerede lønnsomt, se bare på hvilket potensial som finnes på energisparing.

«For Venstre finnes det ingen uovervinnelige konflikter mellom vekst og vern, eller mellom verdiskaping og klimaansvar, men snarere en liberal mulighet til å forene begge med utgangspunkt i et menneskelig mål på fremgang. Venstres næringspolitikk skal kjennetegnes av en fremtidsrettet, velfundert og ansvarlig politikk som baner veien for liberale fremganger - for alle,» heter det i rapporten.

– Og jeg er glad for å ha fått bekräftet at Venstre er et parti som kan ha to tanker i hodet samtidig. Jeg tror det er farlig å gå inn i framtida og bare se enten/eller, sier Heidi Foyn Thomassen.

kjartan@liberal.no

Heidi Foyn Thomassen.

Vi må føre en politikk som gjør det mer naturlig for folk å prøve seg på multikarrierer, og der man ikke møter hindringer gjennom rigide pensjonsordninger eller lignende. Noen må utfordre det etablerte.

Innspel frå bedriftskampanjen

Eitt av spørsmåla som var stilt, var det følgande: «Hvis bedriften velger ett tiltak som det viktigste, hva er det?» Enkelt oppsummert fordelte svara seg på to områder, offentlege reguleringar og økonomiske tilhøve.

Forenkling i byråkrati og skjemavelde	16,81 %
Praktisk støtte, serviceinnstilling, samarbeid komm.	5,36 %
Fjerne/forenkle revisjonsplikt	5,36 %
Bedre vei/samferdsel	4,93 %
Forutsigbare rammebetingelser	4,78 %
Innovasjon Norge - misnøye	4,78 %
Hindres av offentlige reguleringer	4,06 %
Eiendomsregulering i nærområdet	3,48 %
Tilgang på arbeidskraft/fleksibelt arbeidsmarked	3,33 %
Utdanning/karriereveier/status	2,46 %
Sentrumsutvikling	2,03 %
Syn på private aktører	1,59 %
Anbudsregimet	1,16 %
Kamp mot svart arbeidsmarked/kontroll	0,87 %
Tilgang på kapital, spesielt i startfase	7,54 %
Redusert arbeidsgiveravgift	6,23 %
Fjerne/reducere formuesskatt	5,07 %
Sosiale rettigheter for selvstendig næringsdrivende	4,93 %
Forenkling av MVA-regimet	3,62 %
Sykelønnsordningen - for dyr	3,04 %
Høyt generelt skattetrykk	2,75 %
Bedre offentlig subsidie-/støtteordninger	2,03 %
Fjerne/reducere utbytteskatt	1,74 %
Fjerne/reducere arveavgift	1,45 %

Forslag fra verdiskapingsutvalget

Konkrete forslag:

1) Det nye arbeidslivet

Større fleksibilitet, enklere å etablere AS, ingen «ingjerdning» av pensjonsrettigheter, likestilling mellom selvstendig næringsdrivende og «vanlig» ansatte, økt stimulering av etter- og videreutdanning.

2) Innovasjon og entreprenørskap

Kapitalfunn, gründerbørs og ny politikk for venturekapital (omgjøring av Innovasjon Norge)

3) Kunnskap/kompetanse/forskning

Større basisbevilgninger, mindre sentral programstyring, et større mangfold av uavhengige forskningsmiljøer og økt tilgjengelighet av offentlig finansiert forskning.

4) Ny grønn vekst

10 tiltak på 10 år for å utvikle verdens grønneste økonomi: Storsatsing på fornybar energi, grønt rapporteringskifte, grønn NTP, grønne offentlige innkjøp, grønn skattereform, bruke forureningsubsidiene (15 mrd) på grønn nyskaping.

Fornyser partiets hovedprofil

Landsstyret og sentralstyret har fornyet Venstres profil foran høstens valgkamp. De politiske hovedsakene er de samme, og et nytt slagord er vedtatt: «Folk først». – En ekstremt kort og klingende beskrivelse av vårt mål: Enkeltmenneskets frihet, sier sentralstyremedlem og Grimstad-ordfører Hans Antonsen.

Steinar Haugsvær

– Samtidig er slagordet en kompakt modernisering av Venstres klassiske, men litt tunge slagord «Vi setter mennesket i sentrum,» fortsetter Antonsen.

Fire hovedsaker

Både landsstyret og sentralstyret har hatt en grundig prosess på Venstres politiske hovedprofil. En arbeidsgruppe bestående av Sveinung Rotevatn, Lars Peder Nordbakken, Hans Antonsen og Steinar Haugsvær har jobbet i forkant av de endelige vedtakene. Det har også blitt gjennomført en

medlemsundersøkelse (Se Liberal 4/2010). Landsstyret vedtok hovedsakene før jul i fjor, mens sentralstyret har konkretisert disse ytterligere med hver sin verdisetning.

- Skole: «**En skole for kunnskap og like muligheter**»
- Miljø: «**Et klimavennlig samfunn**»
- Småbedrifter: «**Et kreativt og verdiskapende Norge**»
- Velferd: «**Varm velferd når du trenger det**»

Med dette vedtaket er det bare gjort små justeringer av partiets

hovedsaker de siste årene. «Velferd» erstatter «Sosialt ansvar», men det er verdt å legge til at partiets velferdsreform står sentralt i partiets stortingsvalgprogram. Samtidig er verdisetningene endret noe.

– Vi synes det er viktig å holde fast ved prioriterte saker for Venstre over tid. Medlemsundersøkelsen viste også at dette er spesielt viktige saker våre medlemmer.

Folk først

– Jeg synes det er interessant å lansere slagordet «Folk først» forut for et lokalvalg. I den store

lokaldemokratiundersøkelsen sier seks av ti innbyggere at særinteresser og lobbyister får gjennomslag i kommunen på bekostning av den enkelte innbyggers interesser. «Folk først» er et klart signal om at Venstres setter innbyggere foran utbyggere, og borgere foran byråkrati, sier Hans Antonsen.

– Jeg synes også dette er en skarp og liberal replikk til stoltenbergske bekymringer om hvem som skal stå opp for reglene når de får konsekvenser for enkeltmennesker. Det er her Venstre har en viktig rolle. For Venstre er menneskene viktigere enn systemer.

Eierskap til ideologi

Medlemsundersøkelsen var tydelig på at ordet «liberal» må brukes mer i Venstres kommunikasjon. Sentralstyret har lagt vekt på dette, og mener Venstre i sterkere grad må ta eierskap til sin egen ideologi.

– Det er det som er bakgrunnen for at vi har tro på å kombinere vår ideologi med et særtrekk for oss som parti: Rett og slett at Venstre er et liberalt parti for folk som bryr seg, sier Antonsen.

I framtida kommer Venstre i sterkere grad til å benytte «Liberale bryr seg» og «Et liberalt parti for folk som bryr seg» i både muntlig og skriftlig kommunikasjon, for å forsterke varmen i Venstres politikk.

steinar@venstre.no

Hans Antonsen.

Dette er en skarp og liberal replikk til stoltenbergske bekymringer om hvem som skal stå opp for reglene når de får konsekvenser for enkeltmennesker. Det er her Venstre har en viktig rolle. For Venstre er menneskene viktigere enn systemer.

Hans Antonsen

Valgmateriell:

Alt klart til valgkamp

– Det meste er klart for lokallagene til høstens valgkamp. Brosjyremaler, nettsider, valg- og standsmateriell, ligger tilgjengelig på nett.

– Det viktigste for oss er å være verktøy for lokallagene i valgkampen, sier informasjonssjef Steinar Haugsvær.

På www.venstre.no/valgmateriell ligger en detaljert oversikt over tilgjengelig hjelp for lokallag i Venstre.

– For et politisk parti er de politiske sakene viktigst, men det er også av avgjørende betydning at vi presenterer partiet og politikken på en gjenkjennelig måte enten det er i Sauda eller Alta. På denne måten bidrar vi til at publikum gjenkjenner oss, enten det er på stand, i en avisannonse, på nett eller via en brosjyre, sier Haugsvær.

Oversikt på nett

Nettsiden www.venstre.no/valgmateriell inneholder informasjon om en rekke viktige ting for lokallag som skal drive valgkamp:

- Lokale brosjyrer
- Lokale program
- Annonser
- Nettbutikk
- Standstelt
- Nettsider
- Med mer

I år kan lokallagene redigere brosjyrene selv – på nettet.

Nytt brosjyresystem

Også i 2011 vil Venstres hovedorganisasjon hjelpe lokallag med lokale brosjyrer, løpesedler og program. Nytt i år er at du kan lage det selv på nett.

– Du kan legge tekst og bilder i en forhåndsdefinert mal via en nettside som opereres av Venstre. Trykk på en knapp og send brosjyren til gjennomsyn hos VHO eller en fylkesansvarlig før trykking. Det er lett å lære, og lett å bruke, sier informasjonrådgiver Thomas Havro Hansen.

Brosjyresystemet kontrollerer både skrifttyper, bildeoppløsning, med mer. I tillegg tilbyr VHO en trykkeavtale hos et trykkeri i Oslo-området. Materiellet kan

også trykkes lokalt, dersom det er ønskelig. Lokale designere kan også få malene i originalformatet (InDesign).

– Ikke nøl med å ta kontakt. Så lenge man er tidlig ute kommer vi til å hjelpe alle i utviklingen av lokalt valgmateriell, sier Havro Hansen.

Folk først.

Mennesker er viktigere enn systemer. Varm velferd handler om pasienten og den som gir pleie og omsorg, ikke om stykkprisfinansiering og helseforetak. Vi snakker om læreren når andre fokuserer på rundskriv, regler og bygninger. Vi løfter fram gründeren når andre snakker om virkemiddelapparat. **Venstre prioriterer folk først.**

venstre
FOLK FØRST

Norges Venstrekvinnelag har fått ny leder

28. januar ble Åsta Årøen (39) enstemmig valgt til ny leder av Norges Venstrekvinnelag, Venstre sin kvinneorganisasjon. Årøen etterfølger Torild Skogsholm.

Åsta Årøen er oppvokst på Blakset i Stryn i Sogn og Fjordane, men har bodd i Bergen siden 1990. Hun er utdannet jurist fra Universitetet i Bergen, men har også mellomfag i nordisk, samt studier i arbeids- og organisasjonspsykologi. Fra Diakonhjemmet i Oslo har hun også en mastergrad i verdibestemt ledelse. Årøen har yrkeserfaring fra blant annet Bergen Kirkelige fellesråd, Røde Kors, Kirkens Bymisjon og barnevern, samt som spaltist i Bergens Tidende. Privat er hun gift med en Venstremann og har tre barn i alderen 7, 5 og 2 år

Bakgrunn fra Hordaland

Åsta Årøen har 3 år som leder i Hordaland Venstrekvinnelag og to år med styreefaring i Norges

Venstrekvinnelag, bak seg. I dag er hun også nestleder i Hordaland Venstre og som også stiller som en av toppkandidatene til Bergen Venstre sin bystyreliste ved høstens kommunevalg. Lokalt har hun bakgrunn som ivrig nærmiljøaktivist, blant annet ved å engasjere seg i å sette Ren luft i Bergen på dagsorden, samt områdemidler (samme som Grorudalen) til Årstad bydel i Bergen, og hun leder også de årlige lokale kulturdagene på Løvstakksiden. Hun er også styreleder i Askøy Røde Kors, og brenner særlig for gleden ved å gi barn et skapende, kreativt og flerkulturelt oppvekstmiljø. Oppvekstmiljø er også et tema som engasjerer utover landegrensene, og hun er derfor med i styret til Stiftelsen «Bro for livet»

som arbeider i Etiopia.

Tema kommet for å bli

Åsta Årøen mener at likestilling mellom kvinner og menn er et tema som er kommet for å bli, ikke minst internasjonalt. Den viktigste jobben for Norges Venstrekvinnelag er likevel å få enda flere kvinner til å engasjere seg i Venstre og at Venstre skal bli førstevalget for enda flere velgere. Venstre trenger flere kvinner, og Venstrekvinnelaget må fokusere sterkt på å dra nye kvinner inn i Venstre og i politiske verv. Årøen ser lyst på fremtiden til NVKL, ikke minst fordi der er et meget kompetent styre. «Eg er takksam for tilliten, og eg veit at eg har eit godt lag i ryggen», sier den nye lederen.

Åsta Årøen er ny leder i Norges Venstrekvinnelag.

Tema: Rom for Læring

Den nye tidsklemma

– Venstres fokus på økt byråkratisering er noe våre medlemmer kjenner seg igjen i, sier Mimi Bjerkestrand, leder i Utdanningsforbundet. Samtidig mister læreren autoritet i klasserommet. – En konsekvens av retten til videregående opplæring, sier ungdomsskolerektor Nina Fjeldheim. Hun vil avskaffe den såkalte PPU-ordningen, og gjøre det enklere å teste ut læreryrket.

side 12-15

Læreren er førsteprioritet
– Vi må satse på læreren, skriver Trine Skei Grande.

side 16-17

Ut av rådhuset

– Vi må snakke med dem det gjelder, sier Erik Ringnes.

side 18-19

Ny skolemodell

– Lærere og rektorer klarer ikke kravene, skriver Terje Dyrnes.

side 20-21

Bekymret for forskningen

– Studenttallet går ut over forskningen, sier Sigmund Grønmo.

side 22-23

Vellykket seminar om sosialt entreprenørskap i januar

Venstrekvinnelaget satte fokus på sosialt entreprenørskap som løsninger på samfunnets sosiale utfordringer.

Til å snakke om et varmere Norge fikk vi spennende innledere som Direktør for sosiale entreprenører i Ferd, Katinka Greve Leiner og Johannes Heggland fra Kirkens By-

misjon. Ferd fortalte om mange ulike selskaper som de hjalp fram, både med penger og kompetanse i styret. Resultatet ble stor innovasjon og stor samfunnsgevinst, og ikke minst stor gevinst for de som fikk nytte godt av tjenestene. Johannes Heggland fortalte om arbeidet i Kirkens Bymisjon i Oslo, særlig hvordan de forvaltet og utviklet nye ideer og innovasjon. Et sjarmerende innslag under seminaret var Vigdis Jordal, som fortalte om sitt arbeid i Heartlift. Trine Skei Grande var der også, til stor glede og inspirasjon.

På slutten var det debatt der

Venstres ordfører kandidat i Oslo, Odd Einar Dørum, Oslo Venstres Toril Berge, NAV, samt en representant for en brukerorganisasjon. Temaet var «Et varmere Norge – hvordan?»

Seminaret var svært godt besøkt, og gav virkelig følelsen av at Venstre når stadig flere og stadig nye mennesker.

Foto: Liv Irene Haug

Den nye tidsklemma

Thomas Havro Hansen

Skjemavelde. Byråkrati. Du har hørt det fra Venstre-hold tidligere, men denne gangen er det skolen det snakkes om. Nylig behandlet Stortinget meldingen om tidsbruk i skolen, med Venstre-leder Trine Skei Grande som saksordfører. Utgangspunktet var det såkalte Tidsbrukutvalget, nedsatt med det formål å finne ut hva man egentlig bruker tiden på i dagens norske skole. Utvalget fant ut mye av det lærerne har visst lenge: At det går med for mye tid på andre ting enn «å være lærer,» som Skei Grande sier det.

Et reelt problem

– Jeg kan bekrefte at mer byråkrati i skolen er et reelt problem, sier Mimi Bjerkestrand, leder i Utdanningsforbundet. – Venstres fokus på økt byråkratisering er noe våre lærermedlemmer kjenner seg igjen i. Noe av det vi får flest tilbakemeldinger på er at lærerne nå har mindre tid til hovedoppgaven, som er å sørge for en god undervisningssituasjon for elevene.

Samtidig er det vanskelig å trekke klare grenser, forteller Bjerkestrand. Noe dokumentasjonsarbeid vil falle inn under det vanlige vurderingsarbeidet. Og

det er forskjeller fra kommune til kommune – og mellom grunnskolen og den videregående skolen.

– Nå innføres blant annet nye vurderingsforskrifter i grunnopplæringen, som er et viktig arbeid for å styrke vurderingsarbeidet slik at det kommer elevene til gode, sier Bjerkestrand. – Det som er utfordringen nå er at man har lagt an til litt ulike måter å gjøre dette på.

Nye innrapporteringskrav kommer fra både sentrale og lokale myndigheter, forteller Bjerkestrand, og det er med på å øke arbeidsmengden. – Vi har et nasjonalt kvalitetsvurderingssystem, og det burde være tilstrekkelig, sier hun. – Det burde ikke være behov for ekstra dokumentasjon til det lokale skoleeiernivået i tillegg. De sentrale myndighetene burde sette en begrensning på hva lokale myndigheter kan innføre av krav til dokumentasjon.

Lærerne med på alt

– Jeg vil nok tippe at jeg bruker i hvert fall tjue prosent av tiden min på dokumentasjon, sier Nina Fjeldheim, rektor ved Hundsund ungdomsskole i Bærum. – Da snakker jeg om ren dokumentasjon hvor det ikke er noen form for vurderinger inne i bildet.

Også Fjeldheim – og lærerne hennes – bruker mye tid på de nye vurderingsforskriftene.

– Det er bra at elevene vet mer om hva de skal lære og hva de skal kunne, sier hun. – Men det skaper veldig mye arbeid. I tillegg har man satt dette ut til den enkelte skole, så skolene og kommunen har nå sittet og laget kjennetegn på hva som er en femmer og hva som er en firer på de ulike kompetansemålene. Det er bra at man har et gjennomtenkt forhold til det, men når man skal gjøre dette på 232 kompetansemål risikerer man at det blir litt mye.

Fjeldheim merker også de mange planene, ambisjonene og målsetningene skolene utsettes for fra ulike hold. Fylkesmannen, kommunen og staten har hver sine rutiner, tilsyn og krav til grunnskolesektoren. – Kommunen fokuserer på én ting, mens staten ønsker å fokusere på noe annet. Da må vi lage ulike planer for hvert område, så vi ender opp med én plan for digitale ferdigheter, en annen plan for forebyggen helsearbeid, én for fysisk aktivitet, og i tillegg kommer gjerne en antimobbepplan. Og så må man jo sjekke om vi følger opp disse planene også. Og da begynner det

å bli veldig mange som skal ha tak i tall eller dokumentasjon fra skolene, sier Fjeldheim. – Men vi får jo ikke *satset* på alle disse tingene.

Dessuten skal lærerne gjennomføre elevundersøkelser, elevsamtaler og foresattesamtaler, gi skriftlig halvårsveiledning og holde jevnlig konferansetimer, forklarer Fjeldheim. Alt skal dokumenteres. I tillegg skal det skrives rapporter på elevene som skal ha spesialundervisning, man skal være med på såkalte IOP-møter for de samme elevene, det skal skrives referater fra møtene, man skal jobbe med antimobbeprosjekter, og er man kontaktlærer skal man også delta i ansvarsgruppemøter med barnevernet.

Elevtjeneste

Venstre har foreslått å få andre yrkesgrupper inn i skolen for å ta seg av de arbeidsoppgavene som ikke er undervisningsrelaterte. Også Mimi Bjerkestrand i Utdanningsforbundet ønsker seg det hun beskriver som en form for «elevtjeneste» på hver skole.

– Elevtjenesten kan ta ansvar for enkelte veiledningsoppgaver, helsesøsterarbeid, praktisk hjelp til enkelte elever, og så videre, sier Bjerkestrand. – I dag bruker

lærerne for mye tid på arbeidsoppgaver som kunne vært utført av andre. Det trengs også bedre vaktmestertjenester og bedre kontorbemanninger. Vi må se på hvilke andre yrkesgrupper vi trenger å få inn i skolen for at lærerne primært skal kunne bruke tid på elevenes læringsarbeid.

Samtidig må det fortsatt være lærerne som har ansvar for et godt læringsmiljø og et godt sosialt miljø, mener Bjerkestrand. Gode sosiale relasjoner er viktige elementer i en skolehverdag, og skoleledelsen må organisere dette slik at man får lagt det inn i skoleåret på en naturlig måte.

Nina Fjeldheim på Hundsund er usikker på effekten av en elevtjeneste. – Det er jo læreren som står der når ting blir sagt i klasserommet, ikke miljøarbeideren, sier hun. – Og det er læreren som må rapportere alt videre. Så dette kan også føre til mer byråkratisering. Det er lærerne som kjenner elevene best, og sitter på mye informasjon som vi ikke kan miste.

Paradoksalt nok er det ofte enklere å *outsourc*e faglige ting enn sosiale ting, sier Fjeldheim. – Men da ender jo læreren opp som en sosialkurator, og det er heller ikke særlig positivt. Spørsmålet er om læreren kan nøye seg med å være med på disse tingene, men ikke nødvendigvis være den som følger det opp. At man er med på alle møtene, men ikke gis særlig med oppgaver i tilknytning til det.

Et annet problem er at disse andre yrkesgruppene gjerne er ansatt direkte av kommunen, og dermed blir liggende utenfor rektors myndighet. – Det er gode grunner til at det er sånn, sier Fjeldheim. – Men det setter også begrensninger på hva man kan få gjort. Det er problemet med en elevtjeneste; man tar det ut av skolens myndighet, samtidig som skolen, gjennom opplæringsloven, er ansvarlig for å sikre et godt psykososialt arbeidsmiljø.

Går ut over elevene

– Lærerne har den tiden

de har, verken mer eller mindre, sier Thomas Nordahl, professor i pedagogikk ved Høgskolen i Hedmark. – Når vi legger til nye oppgaver, betyr det at lærerne må slutte med noe annet de holder på med. Hovedproblemet knyttet til rapporteringskravene er at ingen parallelt har gitt lærerne og skolen beskjed om hva de nå skal slutte med.

Nordahl er en av Norges ledende skoleforskere, og har blant annet vært sentral i utviklingen av den såkalte *LP-modellen*, en forkortelse for *læringsmiljø og pedagogisk analyse*. Modellen vektlegger læringsmiljøets betydning for elevenes utbytte av undervisningen.

Det finnes lite forskning som direkte slår fast sammenhengen mellom skjemavelde og læringsmiljø, forteller Nordahl. – Men det er en selvfølgeligighet at tendensen vi ser til byråkratisering av skolen

Det burde settes en begrensning på hva lokale myndigheter kan innføre av krav til dokumentasjon.

Mimi Bjerkestrand

– Venstres fokus på økt byråkratisering er noe våre medlemmer kjenner seg igjen i, sier Mimi Bjerkestrand, leder i Utdanningsforbundet. Samtidig mister læreren autoritet i klasserommet. – En konsekvens av retten til videregående opplæring, sier ungdomsskolerektor Nina Fjeldheim. Hun vil avskaffe den såkalte PPU-ordningen, og gjøre det enklere å teste ut læreryrket.

Mimi Bjerkestrand.
Foto: Utdanningsforbundet.

tar tid, sier han. Nordahl frykter at tidsklemma i skolen går ut over elevene. – Den delen av lærerens arbeid som handler om å gi tilbakemelding til elevene, den har det blitt mindre av, sier han. – Og det er ikke heldig, for nettopp den typen tilbakemelding er viktig for elevens læring. Så her kan det være en fare for at læreren slutter med noe som er bra for eleven.

Samtidig er det slik at mesteparten av byråkratiseringen av skolen har oppstått gjennom gode hensikter. Og det er ett av de mange paradoksene i skolepolitikken, ifølge Nordahl. – Hensikten med det vi har iverksatt er ikke alltid helt i tråd med resultatet. Særlig ikke når det tar tiden fra elevrelatert arbeid.

Klasseledelse

Nordahl mener både kommunen og den enkelte rektor må gå gjennom lærernes arbeidsoppgaver og se nøye på hva som er lovpålagt og ikke. – En del kommuner driver

med rapporteringer som ikke staten nødvendigvis har pålagt dem. Vi må tenke gjennom hva staten som øverste overordnet gjør, og hva kommunenivået egentlig trenger. Her drives det med rapporteringer som ingen forholder seg til. Det er mye tallmateriale som er kjekt å ha, men som ikke blir brukt, sier han.

Nordahl etterlyser et gjennomtenkt forhold til hva som er skolens egentlige oppgaver. – Det er alltid noe som er viktig for samfunnet som noen vil mene skolen må ta seg av, sier han.

Thomas Nordahl

Ulike former for sosialt arbeid kan stjele tid fra undervisningen, men samtidig peker hans egen forskning på at nettopp læringsmiljøet spiller en avgjørende rolle for elevenes utbytte av undervisningen.

– Helsesøstre og annet ikke-pedagogisk personell kan spille en viktig rolle, men vi skal være forsiktige med å involvere for mange andre yrkesgrupper i sko-

len. De kan lett ende opp som avlastningsordninger for læreren. Når læreren har en gutt som som er urolig i klasserommet, så kan det å ta den gutten ut av læringen faktisk øke problemet, sier Nordahl.

– Dette henger sammen med lærerens autoritet i klasserommet. I dag er klasseledelse nesten helt fraværende i lærerutdanningen. Hvordan leder man en klasse? Hvordan leder man et undervisningsforløp? Dette er heldigvis på vei inn gjennom den nye grunnskoleordningen som ble iverksatt sist høst. Og ungdom sier selv at de beste lærerne er de som er strenge og rettferdige.

Opptaksprøver

Også Nina Fjeldheim er opptatt av lærernes autoritet – eller mangel på sådan – i klasserommet. Hun mener noe av skylden må falle på «Reform 94», som blant annet ga ungdomsskoleelevene en lovfestet rettighet til å komme inn på en av sine tre foretrukne studieretninger på videregående skole – uavhengig av innsatsen på ungdomsskolen.

Dette er en rettighet Fjeldheim vil fjerne. Hun vil erstatte den med en opptaksprøve for å komme inn på de videregående skolene.

– I dag sier vi egentlig at det ikke spiller noen rolle hva elevene

gjør på ungdomsskolen, sier hun. – Du kan ikke stryke. Du trenger knapt nok å være på ungdomsskolen én eneste dag, men likevel skal du få lov til å gå på videregående skole. Og når elevene så kommer inn på videregående har de lagt til seg noen ekstremt dårlige vaner. Det tror jeg er en av de største feilene man har gjort.

Fjeldheim vil ha klarere minstestandarder for hva man skal kunne når man går ut av ungdomsskolen – og reelle konsekvenser for de elevene som ikke har lært seg pensum.

– Mange søker seg inn på videregående fordi foreldrene vil det, eller fordi alle andre gjør det. Men de klarer ikke kravene, og så dropper de ut av skolen. Hvis du ikke får begynne før du har bestått eksamen på ungdomsskolen, så må du i hvert fall gjøre en innsats først, sier Fjeldheim.

Ingen læreplanreform

Kunnskapsløftet, som trådte i kraft i 2006, innebar en ny måte å tenke læreplan på, forteller Mimi Bjerkestrand. – Kunnskapsløftet baserer seg på kompetansemål, og det gir en helt annen oppbygging enn tidligere. En kompetansebasert læreplan legger opp til større frihet for skolen, men det gir også mer arbeid når man skal fylle kompetanseplanen med innhold. Det tar tid å innarbeide en ny læreplan, å endre måten man arbeider på, og jeg tror dette er en av faktorene som gjør at lærerne bruker mye tid.

Det siste Bjerkestrand ønsker seg nå er en ny læreplanreform, forteller hun. – Vi skal gjøre nødvendige endringer og forbedringer der det trengs, men vi trenger ingen ny reform i norsk skole, sier Bjerkestrand. – Myndighetene må holde fingrene av fatet og la lærerne få tid til å gjennomføre de reformene.

Nina Fjeldheim på Hundsund er fornøyd med det pedagogiske rommet hun har til å velge undervisningsform på sin egen skole. Men hun mangler ofte ledig tid

til å utnytte mulighetene. – Det er nesten full metodefrihet, sier hun. – Men planene drukner ofte i alle de andre oppgavene lærerne har. Kunnskapsløftet innebar en desentralisering, men jeg synes ikke det har fungert. Det blir for mye for den enkelte lærer å skulle operasjonalisere alle disse kompetansemålene.

Hadde hun hatt mer tid og mer armslag, ville hun utvidet samarbeidet skolen har etablert med aktører utenfor skolen, som næringsliv og frivillige organisasjoner i nærmiljøet. – Og så ville jeg brukt tid på å digitalisere opplæringen, sier hun. – Vi har laget noen gode flervalgsprøver hvor man får målt kunnskap skikkelig, og da slipper lærerne å bruke tid på å rette prøver i etterkant.

Flere lærere

I 2009 lanserte Kunnskapsdepartementet det såkalte *Gnist*-samarbeidet mellom staten, Utdanningsforbundet, partene i arbeidslivet og en rekke andre aktører innen skole og utdanning. Formålet er «å sikre økt status og bedre rekruttering til læreryrket,» og Mimi Bjerkestrand mener det nye samarbeidet er et viktig bidrag til lærerrekutteringen.

– Det har gitt en positiv oppmerksomhet til grunnskolelærerutdanningen, sier hun. – Men det

er fortsatt to elementer vi ikke har klart å styrke. Det ene er lønnsforholdene, hvor vi opplever at Norge betaler lærerne relativt lav lønn sammenliknet med andre land. Vi ser stadig at høyt kvalifisert personale ikke velger læreryrket på grunn av lønnsnivået.

Det andre handler om arbeidsvilkår og tidsbruk, forteller Bjerkestrand. Den nyelig behandlede meldingen om tidsbruk i skolen hadde «mange gode intensjoner,» ifølge Bjerkestrand. – Men det vi trenger er konkrete forslag. Vi trenger klarere regler og rammer for dokumentasjons- og rapporteringsarbeidet, og vi trenger å få ryddet bort de arbeidsoppgavene som ikke er knyttet til undervisnings- og læringsarbeidet.

I tillegg mener hun at kravet om en minstenorm for lærertettighet er viktig. En minstenorm vil sikre et visst antall lærertimer i forhold til elevtallet på den enkelte skole. – En slik lovregule-

ring vil gi et bedre grunnlag for å sikre ressurser til å prioritere undervisningsarbeid i skolen, sier Bjerkestrand.

– Kutt ut PPU

Nina Fjeldheim har sin egen oppskrift på hvordan man kan få flere og bedre lærere inn i skolen:

– Kutt ut PPU, sier hun. PPU er den praktisk-pedagogiske utdanningen som i dag er obligatorisk for alle som ikke har tatt allmennlærerutdanning, men som likevel ønsker å jobbe som lærer, et påbyggingskurs ved

Nina Fjeldheim

universiteter og høyskoler som nå har blitt utvidet fra et halvt til et helt studieår. – Det er altså ett år på heltid hvor du ikke får betalt, og det er det mange som ikke er interessert i. Vi må ha en bredere anerkjennelse av hva som gir kompetanse. Når du er sivilingeniør og ikke får lov til å undervise i matematikk, så er det noe fullstendig galt med systemet, sier Fjeldheim, som i dag ikke har lov til å ansette søkere uten PPU foran søkere som har tatt dette årskurset.

Lærere som velger PPU-veien inn i skoleverket vil uansett ikke ha ansvar for opplæring av de aller minste barna, der kravene til pedagogisk kompetanse vil være strengere, forteller Fjeldheim.

– PPU gjør at mange ikke engang tester ut læreryrket. Folk må få sjansen til å se om dette er noe man har lyst til, og så kunne man tatt en pedagogisk opplæring senere, sier Fjeldheim. – Da hadde vi gjort veien inn til skolen litt enklere.

Også Fjeldheim peker på lønn som en faktor. De sentrale lønnsoppgjørene er én ting, men Fjeld-

heim skulle gjerne hatt muligheten til å gi de beste lærerne, de som etterutdanner seg, eller som utvikler se på annet vis, en ekstra lønnsøkning i tillegg. – I dag finnes det ikke noe insentiv til å være en god lærer, sier hun.

– Utdanningsforbundet er klare på at vi ønsker en rett og plikt til videreutdanning, sier Mimi Bjerkestrand. – Vi mener det er helt naturlig i våre yrker at man skal være faglig oppdatert gjennom hele yrkeskarrieren. Det betyr også at arbeidsgiverne og myndighetene må anerkjenne behovet for ny kompetanse – ikke bare i fagene man underviser i, men også når det gjelder lese- og skriveopplæring, klasseledelse, integrering og så videre. Hvis det er ett yrke her i landet som burde hatt systematisk rett og plikt til etter- og videreutdanning, så er det jo lærerne.

– Dette burde vært lagt inn i et system som gjorde at det ble en del av yrkeshverdagen, sier Bjerkestrand. – Vi ønsker oss en videreutdanning som går i dybden, som gir reell kompetanseheving, og som er med på å utvikle det faglige miljøet og fagkompetansen på skolen.

Utakknemlig yrke

Utdanningsforbundet la nyelig fram en undersøkelse der grunnskolelærere ble spurt om de regnet med å stå i jobben til de ble pensjonister. Resultatet var oppsiktsvekkende: Bare 15% svarte ja.

– Jeg tror det blir færre og færre som synes det er noe poeng å bli værende i læreryrket, sier Nina Fjeldheim. Selv var hun lærer i sju år, på tre ulike skoler, før hun ble ansatt som rektor på Hundsund sist sommer. Hun tror mange opplever læreryrket som en temmelig utakknemlig jobb. – Men det som gjør at det er ålreit å jobbe som lærer er at du alltid har noen elever som synes det er fint å være på skolen. Og du har elever som ikke fungerer særlig godt på skolen, men som er glade for å bli sett. Det er de elevene man lever for.

thomas@liberal.no

Nina Fjeldheim.

Thomas Nordahl.

Foto: Høgskolen i Hedmark

Læreren er førsteprioritet

Det kommer neppe som noen overraskelse på Liberals lesere at Venstres valgkamp frem mot høstens lokalvalg i stor grad vil handle om skole. For oss som ønsker en skole hvor kunnskap er i høysetet, så mener jeg at det er én ting som er viktigere enn alt annet i skolepolitikken: Å satse på læreren. Det må være den overordnede politiske prioriteringen i tiden som kommer, både på lokalt og nasjonalt nivå.

Trine Skei Grande

leder i Venstre, medlem i Stortingets utdanningskomité

Selv om skolepolitikk ofte oppfattes som et nasjonalt anliggende, håper jeg at høstens valg også bidrar til å sette den lokale skolepolitikken på dagsordenen. Som skoleeier er det kommunene – med folkevalgte som øverste myndighet – som har ansvaret for den daglige drift og praktiske tilrettelegging av opplæringstilbudet. Det er et ansvar det er viktig å ta.

Mange vil nok innvende at det lokale ansvaret ofte oppleves som et skinnansvar, i den forstand at det knapt er mulig å flytte på en eneste krone eller ta selvstendige valg når kommunen skal vedta sine årlige budsjetter. Dette fordi de nasjonale rammene som legges begrenser det lokale handlingsrommet altfor mye. Det er jeg langt på vei enig i, men jeg vil likevel fastholde at det er helt nødvendig å opprettholde den lokalpolitiske debatten om skolen – ja, jeg vil faktisk gå så langt som å si at skolen bør være et selvsagt tema på ethvert kommunestyremøte.

For Venstre er det viktig at kommunestyrene tar tilbake innflytelsen over skoletilbudet, og i langt større grad diskuterer innholdet i skolen i stedet for skolestruktur og vedlikehold av bygninger. Dette forutsetter selvsagt også at man fra nasjonalt hold bidrar til at det lokale handlingsrommet i skolepolitikken økes. Det kan jeg garantere at vil være viktig for Venstre å bidra til i årene som kommer.

De rødgrønne kunnskapsministerne har pålagt lærerne 148 nye rundskriv, forskrifter og reguleringer siden de kom til makten i 2005.

Nasjonalt ansvar

Selv om skolene eies lokalt, så opphever dette ikke det nasjonale ansvaret for skolen. Vi trenger visjoner, planer og nasjonale krav om hva man vil og hvor man vil – samtidig som man sikrer det lokale handlingsrommet i skolepolitikken. Venstre vil ha en god offentlig skole som har ambisjoner for alle elever. Dette er en av grunnene til at jeg mener læreryrket er et av Norges viktigste yrker – kanskje det aller viktigste.

Det går et skille i skolepolitikken mellom dem som ser på læreren som en veileder og en som hjelper eleven med å «finne frem», og vi som ser på læreren som sjefen i klasserommet og

som aktiv kunnskapsformidler. Vårt bidrag som politikere er å gi lærerne de ressursene de trenger for at de skal kunne utføre sine arbeidsoppgaver til det beste for elevene. Derfor skal vi gi læreren tid til å være lærer, og ikke tvinge læreren til alt mulig annet.

Skolebyråkratiet

Regjeringen har over lengre tid uttalt at de vil «tidstyvene» i skolen til livs og gi lærerne mer tid med elevene. Det er et mål jeg deler. Likevel drukner lærere og rektorer i nye rundskriv, forskrifter og lovendringer. De rødgrønne kunnskapsministerne har faktisk pålagt lærerne 148 nye rundskriv, forskrifter og lovendringer siden de kom til makten i 2005.

På Stortinget har vi derfor foreslått at det settes ned et eget partssammensatt «regelråd» for skolesektoren, som skal ha som oppgave å kutte minst 25 prosent av dagens nivå av forskrifter, rundskriv og lovendringer. Ideelt sett mener jeg at ett – 1 – kortfattet dokument burde være tilstrekkelig «instruks» fra nasjonale myndigheter hvert år. På lokalt nivå bør en også sette seg konkrete mål for å se på hvordan man kan redusere skolebyråkratiet.

tinget til å fremme et forslag om seniortiltak for å beholde verdifull kompetanse i skolen lengst mulig. Et viktig element i dette forslaget handler om å gi lokale myndigheter større økonomisk handlingsrom med tanke på konkrete seniortiltak.

Kompetanseheving

Etter mitt syn er det også nødvendig med en langt mer ambisiøs satsing på kompetanseheving for lærere enn hva regjeringen legger opp til. Derfor har vi tatt til orde for at kompetanseheving ved jevne mellomrom bør være både en rett og en plikt for alle lærere i alle fag. Her har skoleeier og den lokale skoleledelsen et viktig ansvar for å finne gode løsninger for sin stab. Nasjonale myndigheter må på sin side sikre tilstrekkelig finansiering for kommunene.

Nødvendig med samspill

På alle disse områdene – rett og plikt til kompetanseheving, kampen mot skolebyråkratiet, rekruttering av nye lærere og seniortiltak for å beholde verdifull kompetanse i skolen – er det nødvendig med et tett og godt samspill mellom lokale og nasjonale myndigheter. Rett etter landsmøtet sparker vi i gang en ny kampanje, basert på erfaringene vi har fra den vellykkede bedriftskampanjen. Denne gangen skal det handle om skole. Jeg både håper og tror at kampanjearbeidet vil gi oss mange forslag til hvordan vi kan realisere målet vårt om en skole for kunnskap og like muligheter – både på lokalt og nasjonalt nivå. Uansett er det viktig å holde fast på at læreren er den viktigste innsatsfaktoren for å skape en god skole, og at vår politikk skal bygge rundt dette.

Lærerrekuttering

Ved siden av frafall er den kommende lærermangelen den største utfordringen norsk skole står overfor i tiden som kommer. SSB har varslet at vi kan mangle ca. 18 000 lærere i 2020. Det er derfor svært viktig at vi klarer å rekruttere potensielle lærere fra andre yrker – for eksempel ved å tilby stipend slik at motiverte akademikere som ønsker å arbeide i skolen kan få den nødvendige pedagogiske kvalifiseringen.

I tillegg til en omfattende rekrutteringsinnsats er det også avgjørende at vi tar bedre vare på lærerne som allerede er i skolen. Derfor benyttet jeg anledningen på årets første møtedag i Stor-

– Man er ikke til for seg selv, men for elevene

– Å bare orientere seg gjennom dokumenter, det går ikke. Man må ut av rådhuset og partikontoret og snakke med dem det gjelder, mener skolepolitiker og leder av Hedmark Venstre, Erik Ringnes.

Kjartan Almanning

– Min opplevelse som skolepolitiker både i posisjon og opposisjon er at man har et betydelig handlingsrom som folkevalgt, sier Kjell Veivåg i Oslo Venstre.

Veivåg var skolebyråd i Oslo fra 2001 til 2003, og er nå nestleder i byens kultur- og utdanningskomité. Han er ikke i tvil om hva som er Venstres ærend i utdanningspolitikken på lokalt nivå.

Styrende mål, lokal frihet

– Utgangspunktet er at politikere forvalter ansvaret som ansvarlig skoleeier. Vår oppgave som folkevalgte er å gi elevene den beste skolen vi kan få til. Venstre skal være tydelige på hva som er målene for opplæringen, og så skal det gis stor frihet for skolen til å finne metoden som gir det beste resultatet, mener han.

Veivåg var pådriver for å gi skolene i Oslo

frihet til selv å velge om de ville drive etter base- eller klasseprinsippet. Siden Venstre ble budsjettpartner i 1997 har byen brukt rundt 15 milliarder på skoleoppustning, og byggene utformes slik at det er rom for lokale valg av pedagogisk opplegg.

Særlige forutsetninger i storby

Oslo har 126 skoler, og som kombinert kommune og fylke drifter byen både grunnskoler og videregående skoler. – Det er jo nærmest utenkelig at alle disse skolene skal kunne eller ville operere likt, påpeker Veivåg. – Men målet må deles: Vi må være enige om å styrke elevenes forutsetninger.

Han er klar på at Osloskolen ikke er direkte sammenlignbar med de fleste andre skoler i landet. – Mange av utfordringene, for eksempel knyttet til 40 prosents minoritetsspråklige, er helt unike. Og skolebudsjettet er på 10 milliarder, så det er formidable beløp. Men ute på den enkelte skolen oppleves det nok at det er like tøffe tak som andre steder.

Fått til mye

– Oslo-skolen tilbyr nå 50-timerskurs for nye lærere fordi vi vet at lærerutdanningen ikke dekker alt som trengs å vites. Lærerløftet med betalt videreutdanning er på plass. Venstre var med på å innføre mastergrad i skoleledelse som over 120 personer hittil har deltatt på. Mårettet styrking av kunnskap i basisfagene er initiativer fra Venstres tid i byråd, som fortsatt følges.

– Forutsetningen er at godt samspill skaper en god skole. Det må etableres gode samarbeidsforhold mellom politikere, skoleledere og lærere, sier Veivåg. Han har ikke opplevd kontakten mellom politisk nivå, skole og administrasjon som problematisk. Tvert om tok han som byråd til orde for at rektorer og skoleledere gjerne kunne vært mer aktive i den skolepolitiske debatten.

Vanskeligere i Hedmark

Erik Ringnes har en annen historie å fortelle om akkurat dette. I april 2009 sendte han ut et brev til 14 videregående skoler i

Hedmark, der han spurte om å få komme på besøk. Bakgrunnen var en rapport fra Nifu Step – *Bortvalg og kompetanse* – som avdekket at bare to av tre elever på Østlandet hadde oppnådd studie- eller yrkeskompetanse etter fem år, og som i praksis var starten på debatten om frafall i videregående opplæring.

– Jeg tenkte at hvis jeg skal være en god politiker så må jeg høre hvordan dette blir opplevd ute. Jeg orienterte i brevet om at jeg søkte kunnskap om skolens ressursituasjon, elevresultater, frafall og gjennomføringsresultater, og andre vesentlige problemstillinger.

Statsråden grep inn

En tid etter kom det svar – ikke fra skolene, men fra fylkesråd og fylkessjef for videregående opplæring. Ringnes fikk ikke besøke skolene. Slikt kunne de ikke prioritere, mente fylkets ledelse. – Det var jo absurd. Det er vanskelig å se hvorfor ikke utdanningspolitikere skal få utvide sin kunnskap på denne måten, sier Ringnes, som mener at Hedmarks parlamentarismemodell må ta litt av skylda for problemene: – Når man møter som opposisjonspolitiker, kan det skape forvirring om lojalitet. Men som skoleeiere har alle folkevalgte behov for kontakt med skolene,

og for å opprettholde kunnskapsnivået og ivareta en kontrollrolle i parlamentet.

Ringnes fikk Odd Einar Dørum, som da satt på Stortinget, til å spørre kunnskapsministeren om dette var en akseptabel praksis. «Jeg er kritisk til at det fattes vedtak om at folkevalgte eller andre representanter generelt ikke skal ha adgang til å besøke skolene,» lød svaret fra statsråd Solhjell.

Også i kommunepolitikken, i Stange kommune, møtte Ringnes utfordringer når det kom til å ivareta ombudsrollen og muligheten til å sette seg inn i aktuelle problemstillinger ved skolene. Kommunen gikk fra en 3-nivå- til en 2-nivåmodell, og dermed stoppet de jevnlig møtene med rektorene. – Det var ingen naturlige møteplasser igjen. Det vanskeliggjorde jobben. Det er en kamp å gjeninnføre slike arenaer.

Nå blir Ringnes og Hedmark Venstre tatt godt i mot når de besøker skoler. Noen stiller fortsatt spørsmål ved hvem de skal være lojale mot: Administrasjon og ledelse, eller de folkevalgte. – Jeg pleier å si at de skal være lojale mot elevene, sier Ringnes. – Det er en del av Venstres ærend: Å stå på for åpenhet og innsyn, særlig der det er tegn til politisk kontroll.

kjartan@liberal.no

Venstres kunnskapskampanje 2011: 1000 nye besøk i vår

Venstre fortsetter kampanjearbeidet med fokus på kunnskap. – Etter en høst med nærmere 1000 bedriftsbesøk vil vi i løpet av våren besøke 1000 institusjoner og organisasjoner som jobber innenfor kunnskapssektoren, sier Terje Breivik, generalsekretær i Venstre.

Anne Solsvik

For et lite land i en globalisert økonomi er kunnskap det viktigste å satse på. Det er gjennom kunnskap vi legger grunnlaget for framtidens demokrati og verdiskaping i Norge.

Avsparket for kampanjen vil stå i Trondheim i starten av april. – Vi vil bruke landsmøtet som anledning til å sette hele organisasjonen i kampanjemodus og gjennomføre et felles avspark for et stort arbeid som skal avsluttes til sommeren, sier generalsekretæren.

Han fortsetter: – Vi vil ta i bruk samme modell som vi hadde i bedriftskampanjen med å invitere oss selv på besøk til de som jobber med kunnskapssektoren hver dag.

– Venstre er et parti som kjemper for kunnskapssamfunnet og er opptatt av at de beslutninger vi tar i dag ikke bare gjelder oss, men også legger grunnlaget for fremtidens generasjoner. Da må vi også være de som kjenner best hvor skoen trykker, hvor

manglene er og hva som er de gode liberale svarene, påpeker Breivik.

Han viser til erfaringen bedriftskampanjen. – Høstens kampanje ga oss en bekreftelse på at politikken vår er ønskelig for bedriftseiere i Norge. I tillegg fikk vi økt troverdighet hos de som hver dag går på jobb for å videreutvikle sine bedrifter, drive verdiskaping og er opptatt av at deres rolle i lokalsamfunn blir tatt på alvor. Dette er av stor verdi for oss som ønsker å ta ombudsrollen for borgerne på alvor.

Fra sentralt holdt ønsker vi å legge til rette for at medlemmene over hele landet skal besøke aktuelle organisasjoner i deres lokalsamfunn, og lytte til hvordan de opplever for eksempel skolehverdagen som lærer, vilkårene som forsker og mulighetene som bibliotekar. – Vi står overfor et lokalvalg og det er viktig å se på kampanjear-

beidet vårt som en forsmak på det. Nå har vi muligheten til å møte nye velgere, lytte til deres saker og være synlige lenge før den korte valgkampen er i gang. Lykke til, hilser generalen.

anne@liberal.no

Kjell Veivåg.

Erik Ringnes.

Tema: **Kunnskap**

Kampanjeperiode: **4. april til 10. juni**

Mål: **Besøke organisasjoner som jobber i kunnskapssektoren**

Vi treng ein ny skulemodell

Lærarar og rektorar klarer ikkje å løfte dei forandringsbørene dei blir pålagde av politikarar og skolebyråkratar. Dei kan umuleg oppfylle dei krav og ønske som blir stilt innanfor den skulemodellen vi har.

Terje Dyrnes

Lærer, skribent og bestefar

Kravet om auka trivsel og motivasjon, mindre fråfall i ungdomsskulen og i vidaregåande skule, betre rating på internasjonale testar er vanskeleg, knapt muleg slik skulen er oppbygd.

Lærarar og rektorar klarer ikkje å løfte dei forandringsbørene dei blir pålagde av politikarar og skolebyråkratar. Dei kan umuleg oppfylle dei krav og ønske som blir stilt innanfor den skulemodellen vi har. Kravet om auka trivsel og motivasjon, mindre fråfall i ungdomsskulen og i vidaregåande skule, betre rating på internasjonale testar er vanskeleg, knapt muleg slik skulen er oppbygd.

Våre barn og barnebarn treng ein ny grunnskule. For vår kreativitet, vekstkraft og trivsel trenger vi ein ny skulemodell. Ein skulemodell som bygger på forskning og bondevett, på statistikk og tilbakemeldingar frå elevar og lærarar. Ein skule fylt av spennande aktivitetar som knyter teori og praksis saman, som slepper til nye yrkesgrupper i lærarrollene, som opnar seg mot verda og framtida. Ein skule som bygningsmessig og utstyrmessig ser heilt annleis ut enn i dag.

Verda rundt elevar og skule har forandra seg. Heim og dei fleste nærmiljø er støvsugde for oppgaver og aktivitetar. Barn og unge sit igjen med nysgjerrigheit, virketrong og lærelyst. Vi lapper på systemet med SFO, leksehjelp og idrettslag. Vel og bra, men det store grepet manglar.

Ny struktur

Kristin Halvorsen! Du må ikkje vente lenger! Vi kan ikkje lenger tilby våre barn og unge ein skulemodell som meir og meir tar frå dei gnisten, lærelysta og framtidsoptimismen. Bokleg imperialisme, kallar professor Tom Tiller det i boka «Den andre dagen – det nye læringsrommet» (Høgskoleforlaget 2009). Han meiner, og viser det med erfaring og forsøk, at kunnskap i for stor grad blir assosiert med teori, og at mangelen på band mellom ånd og hand er eit hovudproblem i det meste av grunnopplæringa. Dr. philos Unni Vere Midthassel er leiar for Senter for adferdsforskning ved Universitetet i Stavanger. Ho skriv: «Det må være en klar intensjon å ha

strukturer som støtter opp under de mål en setter for arbeidet både med elevene og i skolens voksne miljø, altså arbeidet for å fremme læring og sosialt miljø både med elevene og skolens voksenaldermiljø.» (Soria Moria – neste, red. Trygve Bergem og Svein Helgesen, Høgskoleforlaget 2009).

Den nye skulemodellen må i mange større grad enn no, støtte opp under målsettingane om at elevane skal få utvikle heile seg, etter evner og anlegg. Skulen må gi tid og plass til erfaringsbasert læring gjennom kontakt med praktiske fagområde og fleire yrkesgrupper. Teori må i større grad enn no, få konkrete referansepunkt. Ein skule må,

også i konkret forstand, bli verkstader for læring. På lærarrommet må datanerdar, elektrikarar, snikkarar og rørleggarar, ingeniørar og kunstnarar bli naturlege medlemmer av staben. Skolen si «grunnlov» fortel oss kvar vi skal: «Sluttmålet for opplæringa er å anspore den enkelte til å realisere seg selv på måter som kommer

felleskapet til gode – å fostre til menneskelighet for et samfunn i utvikling.»

Nasjonale skulebyråkratar styrer mot eit samfunn med aukande forskjellar. Dei ser det, barn og ungdom erfarer det. Statistikken

har vist oss det, og han har endra seg lite dei siste 20 åra. Til tross for massivt auka budsjett, fleire

lærarar og spesialpersonell, mengder av datamaskiner og masser av ventilasjon, står vi på same staden som i 1990. Tusenvis av små, og litt større menneske, misser meir og meir grepet på tal, bokstavar og forståing av det som føregår rundt dei. Dette er ikkje svartmaling, dette er fakta. Kva blir gjort? Ein heil masse. Hjelper det? Oppsummert etter vidaregåande skule, null og niks. Trist, dramatisk trist. No må realitetsorientering føre til handling. Vi må vi våge å tenke nytt, radikalt nytt.

Tydelege tal

Det er komplisert å måle kor mange som kunnskapsmessig ikkje fyller måla og krava for grunnskulen. Undersøkingar tyder på at funksjonelle lese-, skrive- og rekneferdigheiter er ufullstendige hos mange 10. klassingar. Men når begynner den entusiastiske strekken i tynne armar å avta? Når sloknar entusiasmen i barneauga? For vidaregåande skule, VGS, fins enkle måleverktøy. Dei viser at 20 – 30 prosent av ungdomskulla ikkje har fullført når dei vert målt fem år etter normert skoletid. Det mentale fråfallet begynner langt ned i grunnskulen.

Mellom 10 og 20 000 VGS- elevar misser kvart år sin stabile kontakt med skolen, det allmenne skoletilbodet. Dei blir fragmenterte i mange retningar. Mange blir heldigvis fanga opp i eit lappverk av meir eller mindre systematiske oppsamlingssystem som PPT (Pedagogisk/psykologiske tenester) OT (Oppfølgingsteneste), parallelle og praktiske lærlingordningar, kreative forsøk i enkeltkommunar og NAV. Vi er rimeleg einige om korleis røyndommen ser ut. Statistikken stenger for dei verste bortforklaringene.

Lærer og leiar

Det er like gammaldags som det er moderne. Vi følger den gode leiaren. Som vaksne kan vi velgje kven vi vil gi vår tilslutning. Barn kan ikkje velgje sine foreldre, heller ikkje sine lærarar. Tryggleik og godt læringsmiljø

er grunnlaget for all læring. Og det er ikkje bare elevane som må vere trygge. Også læraren må vere trygg. Ikkje bare på faget sitt, men først og fremst på seg sjølv og si eiga rolle. Dette blir langt frå vektlagt godt nok i lærarutdanninga. Ein lærar bør, etter fire års utdanning, ha ei leiarutdanning som bør ha generell verdi, ikkje bare i skolen, men i samfunnet totalt. Lærarar vil da bli enda meir attraktive på den generelle arbeidsmarknaden, og dei vil også lykkast betre i skulekvardagen. Fag, metodikk og didaktikk, mye er viktig, men aller viktigast er tryggleik. Hjerneforskning viser at assosiasjonsvidda vår aukar og minskar i takt med stressnivået. Ein trygg lærar – og leiar – kan mye lettare formidle kunnskapane sine til trygge og rolegare elevar. Ein trygg leiar får og brukt sine kreative evner og kan variere formidlingsmetodane sine.

Ei sjølvлага bombe

Framtidsgullet er barna våre, dei unge. Inga investering er betre

eller meir nødvendig enn ressursar til undervisning og vegleiing, kanskje til og med oppdragelse. Pengar blir brukte, ressursrammer auka, men resultatane blir ikkje som venta. «Produksjonslina» blir flikka på med personell og prosjekt, utplassering og samarbeidsavtaler. 10. november 2010 kunne Dagsavisen fortelje om manglande motivasjon i grunnskolen. Ingen sensasjon akkurat, men likevel trist når professor i pedagogisk psykologi ved NTNU, Einar Skaalvik, slår fast at mange elevar misser motivasjonen alt frå 10-11 års alderen. Deretter blir motivasjonen dårlegare gjennom resten av barneskolen og gjennom heile ungdomsskolen. Lærelysta betrar seg marginalt i vidaregåande skule. Resultata frå VGS er eit fråfall på mange tusen elevar kvart einaste år. Vi kan ikkje fortsette slik. Samfunnet vårt tåler det ikkje i lengda. Professor Peter F. Hjort gav oss dette biletet for mange år sidan: «Vi er i ferd med å lage oss et større og større B-lag. Vi kan med sikkerhet si, at en del av dette B-laget, blir en del av B-gjengen.» Dette er ei katastrofe for stadig fleire enkeltmenneske, for familiane, for nærmiljøet og for oss alle i storsamfunnet. Vi har sett det, og ser det, i tal og skrift, i forskning, i nyhetsbiletet. Tida er overmoden for å handle radikalt. Vi må bruke det vi veit, og det vi ser, til å forme ein ny skule, i første omgang ein ny grunnskulemodell, der vi tar på alvor dei behova den nye generasjonen menneske har med tanke på seg sjølv og framtida for oss alle. Løysinga er neppe meir spesialundervisning eller oppdeling av elevane i ulike nivå.

Vi har store forventningar til stortingsmeldinga frå Kristin Havorsen som kjem til våren.

– Stagnasjonsbudsjett for forskningen

Rektor ved Universitet i Bergen, Sigmund Grønmo, er bekymret for at studentantallet skal gå utover kvaliteten i forskning og høyere utdanning.

Erik Nyman-Apalset
I møte med utdanningsbølgen har UiB og flere andre universiteter og høyskoler i landet tatt opp flere studenter enn det de i utgangspunktet hadde fullfinansierte studieplasser til i basisbevilgningene. – En av de største utfordringene for sektoren er å ta i mot et stort nok antall studenter og samtidig opprettholde og videre-

utvikle utdanningskvaliteten, sier universitetsrektoren.

Vil gå ut over forskningen

– Blir det for mange studenter ved forskningsuniversitetene i forhold til vårt ressursgrunnlag vil det gå ut over forskningen. Dette vil i neste omgang gå utover den forskningsbaserte utdanningen og dermed også kvaliteten i ut-

danningen vi kan tilby våre studenter. Større studenttall gir oss mange utfordringer med tanke på faglig oppfølging. Det blir vanskeligere å tilby god, men ressurskrevende utdanning med seminarer, oppgaver gjennom semesteret og god faglig veiledning til en økende studentmasse, uten å få en økning i budsjetttrammene. Samfunnet har et økende be-

hov for flere med utdanning. For å møte denne utfordringen har UiB og andre utdanningsinstitusjoner tatt opp flere studenter utover det de får av fullfinansierte studieplasser i basisbevilgningen. For disse studentene får institusjonene bare 40 % finansiering. Såkalte resultatmidler.

Stagnasjonsbudsjett

En annen hovedutfordring er å opprettholde nivået på forskningen.

– Årets forskningsbudsjett er i realiteten et stagnasjonsbudsjett. Dette sammen med utsiktene til lavere avkastning fra forskningsfondet kan sette den frie grunnforskningen i fare. Forskningsrådet har i år økt den øremerkede bevilgningen til frie forskningsmidler med 60 millioner. Dette er fint, men dette er ikke en økning i forskningssatsingen siden disse midlene er en omprioritering innenfor rammen til forskning.

På grunn av rentenedgang blir det i år blir det også en lavere avkastning fra forskningsfondet.

– Hvis dette ikke kompenseres med andre midler, vil det ikke bare gå utover den frie prosjekt-

støtten men kan også ramme Sentre for fremragende forskning og andre fremragende forskningsprosjekter.

Ansvarsbevisst

– Det er universitetenes ansvar å ivareta den frie og uavhengige forskningen. Alle universitetene i Norge går nå sammen om et initiativ om å prioritere fri prosjektstøtte innenfor egne grunnbevilgninger. Forutsetningen for dette er at departementet legger samme sum på bordet. Dette viser at institusjonene selv er villig til å gjøre en ekstraordinær innsats og signaliserer hvor stor vekt vi legger på den frie forskningen.

– For UiB er dette noe vi har prioritert i mange år og vi har i år budsjettert med 10 millioner på dette men er innstilt på å øke til 25 millioner neste år hvis departementet følger opp med like mye midler i tillegg. Utfordringen er at dette samlet sett likevel er lite i forhold til reduksjonene i avkastningen fra forskningsfondet.

Handlingsromsutvalget

Nå er det et år siden handlingsromsutvalget la frem sin rapport. Sigmund Grønmo satt også i utvalget og fremhever at så langt er utvalgets konklusjoner i liten grad fulgt opp av regjeringen.

– Regjeringen viser gode intensjoner både i Soria Moria og forskningsmeldingen. Det at de i det hele tatt satte ned et handlingsromsutvalg tydet på at de ønsket dialog og en felles forståelse av situasjonen. Men det er fortsatt betydelig avstand mellom de gode intensjonene og oppfølgingen i form av bevilgninger og tiltak.

– Handlingsromsutvalget anbefalte flere forslag til tiltak for å bedre institusjonens handlingsrom. Ikke bare en økning i budsjetttrammen men også mer generelle tildelingsbrev og mindre bruk av øremerking. Når vi ikke får noen reell økning i budsjetttrammen er det desto viktigere at vi på institusjonsnivå selv får prioritere midlene.

– Likevel ser vi at årets tildelingsbrev fra departementet er enda mer detaljstyrende. Ikke minst gjelder dette føringene med tanke på nye studieplasser. Universitetet får mindre handlingsrom til selv å vurdere studenttallet i forhold til finansieringsgrunnlaget. Dette tar vi til etterretning, sier Grønmo, som legger til at universitetet nå er i dialog med departementet om hvordan pålegget om studieplasser og studenttall skal håndteres i praksis.

nyman.apalset@gmail.com

Vellukka konvent i Norges Liberale Studentforening

Norges Liberale Studentforening (NLSF)

er ei sjølvstendig

sideforeining i Ven-

stre som samlar li-

berale studentar frå

heile landet. Laur-

dag 5. mars var det

duka for konvent i

Bergen.

Hanne Kvilhaugsvik

Konventet fekk ei inspirerende innleiing frå Venstres leiar, Trine Skei Grande. Rektor på Universitetet i Bergen, Sigmund Grønmo, heldt ei innleiing om handlingsrom og autonomi.

Konventet vedtok ny og liberal studentpolitikk; diskusjonane gjekk om alt frå institusjonskategoriar til kjønnskvolter. NLSF vedtok ein ny politisk plattform, som skal vera grunnlaget for det vidare politiske arbeidet i organisasjonen. – Plattformen er eit godt utgangspunkt for

programarbeidet for liberale studenter som stiller lister til lokale studentpolitiske val, seier Erik Nyman-Apalset, president i NLSF. Konventet fekk med seg ein spennande debatt på Kvarteret på kvelden, her var temaet: "Treng alle høgare utdanning?" Trine Skei Grande talte Venstre og dei liberale studentane si sak.

Nytt sentralstyre

På programmet sto òg val av nytt sentralstyre. Erik Nyman-Apalset frå Bergen blei gjevvalt som president. – Eg gleder meg til å leia dei liberale studentane i ein periode til, seier han. – No vil me fokusera på liberale studentsaker til lokalvalet. Venstre har eit stort potensiale hos studentar, dette må me få utløyst!

Nyman-Apalset får med seg Daniel Heggelid-Rugaas og Hanne Kvilhaugsvik som vise-presidentar i NLSF. Magne Bartlett, Anna Solgaard Evensen, Jens-Fredrik Nakken og Birgit Rodvelt blei valt til sentralstyremedlemmer. Med medlemmer frå fleire delar av landet, ulike fagfelt og ulike typar utdanningsinstitusjonar, er det nye sentralstyret dermed godt skodt for å leia NLSF vidare.

hanne.kvilhaugsvik@gmail.com

Fra våre venner

Liberales Forum Østerrike

Utdanning har fra et liberalt perspektiv som mål både å formidle dagens kunnskap, men også evnen til å forholde seg kritisk til denne kunnskapen.

En liberal utdanningspolitikk ser på utdanning som en frigjørende prosess, og ikke som et instru-

ment for tilpasning til sosiale normer. Derfor er den ikke rettet mot en fast og udiskutabel samfunnsformasjon, men er en del av omformingen av samfunnet. På denne bakgrunn må fastsate sannheter stadig kritiseres og omformuleres.

Det liberale utdanningsbegrepet er basert på idealet om myndige, selvstendige og ansvarlige individer. De overordnede pedagogiske målene er uavhengighet, dømmekraft, ansvar og toleranse, og vilje til videreutvikling av sine ferdigheter og kreative evner.

Utdanning skal gi kunnskap om og forståelse for historiske, kulturelle, økologiske, politiske og økonomiske sammenhenger, samt fremme evnen til å tenke kreativt og se ting i sammenheng.

Den liberale tenkning forutsetter et utdanningssystem som utvi-

kler folks selvbestemmelse og selvforståelse.

Evnen til å tilegne seg kunnskaper og ferdigheter åpner det for vår faglige og personlige utvikling. Sosial bakgrunn og inntekt må ikke kunne innebære noen barrierer for opptak til utdanningsin-

stitusjonene. Ett av prinsippene bak et liberalt utdanningssystem må være maksimalt åpenhet, gjennomsiktighet, pluralisme og et stadig bidrag til å redusere eksisterende forskjeller i samfunnet vårt.

Utdanningsinstitusjonene må

organiseres på en ubyråkratisk måte og holdes fri for partipolitisk innflytelse.

Tror vi på det lokale vettet?

De færreste vil mene at offentlig sektor skal stå på stedet hvil. En tilpasning til tiden man lever i er nødvendig om kvaliteten skal opprettholdes. Likevel lar vi statssektoren leve i et system designet for forrige århundre.

Marit H. Meyer

kommunikasjonssjef i Akademikerne

I Norge liker vi å stole på det lokale skjønn. Vi vil gjerne verdsette at folk tar fornuftige beslutninger. Slik er det nok ikke i praksis. For jobber du i staten, må du forholde deg til et 20 år gammelt, sentralisert lønns-system.

Der man på andre samfunnsområder bryter opp og tillegger lokale aktører mer innflytelse, har man nemlig valgt å la alt bli ved det gamle for de mange tusener av statsansatte. Slik systemet fungerer i dag, avgjøres om lag 85 % av lønnen til statlige ansatte av fem personer rundt et bord i Oslo. Statens personaldirektør og lederne for de fire hovedsammenslutningene sitter under de årlige tarifforhandlingene og bestemmer hvordan tilleggene skal bli og hvordan fordelingen skal være. De samme fordelingene skal gjelde for Økokrim i Oslo som for Mattilsynets lokale kontor i Kautokeino. Forskjellene i behov for kompetanse blir i et slikt system irrelevant. Kun en forsvinnende liten sum blir igjen til lokale forhandlinger. Dette er realiteten for de mange tusen statsansatte rundt om i landet.

Norge er et land med svært ulike lokale utfordringer. Topografi, arbeidsmarked og lokalt næringsliv varierer. Hva som er etterspurt og nødvendig kompetanse i Alta vil kunne være noe annet enn i Kristiansand. Likevel skal ikke lokale statlige arbeidsgivere få ta i bruk et av de fremste verktøyene i sin personalpolitikk. Spørsmålet er hvorfor statlige virksomheter skal fungere så mye annerledes enn kommunen eller store hjørnesteinsbedrifter. Hva tilsier egentlig at statlige ansatte ikke er i stand til

Når statlige ledere er frarøvet muligheten til å tilpasse lønnsmidlene lokale forhold, så er de i realiteten fratatt en viktig del av sin lederfunksjon.

å ta det ansvaret som andre tar? Kanskje er det på tide å normalisere det å være statsansatt.

Er statlige ledere faktisk ledere?

Hvem er egentlig den typiske statsansatte? Det kan for så vidt være rådgiveren i et departement midt i Oslo. Men vel så ofte snakker vi om rådgiveren i Vegvesenet i Molde, eller om juristen i Lotteritilsynet i Førde. Vi snakker svært ofte om virksomheter som befinner seg langt fra hovedstaden. Arbeidsmarkedet de opererer i er svært ulikt. Felles for dem alle er at de lønner sine ansatte ut fra en detaljert regulering. At behovet for en spesifikk kompetanse er ulikt på forskjellige steder i lan-

det tas ikke hensyn til. I et slikt system er lokal tilpasning irrelevant.

Å være leder innebærer å ta beslutninger som helst skal medføre positiv utvikling for den virksomheten man leder, og derigjennom for dem som benytter seg av virksomhetens tjenester. En ledertittel og lederlønn medfører et visst ansvar. I hvert fall er vi vant til å tenke på det slik. Så hvorfor skal ikke dette gjelde ledere i staten, når det gjelder ledere i kommunen? Når statlige ledere er frarøvet muligheten til å tilpasse lønnsmidlene lokale forhold, så er de i realiteten fratatt en viktig del av sin lederfunksjon. Arbeidstakerne er på sin side fratatt muligheten til å påvirke sin egen lønn gjennom innsats og kompetanse. Lokal tilpasning må vike for sentral dirigering. Er det en slik lønns- og personalpolitikk staten bør føre i 2011?

Trynefaktor?

Enkelte vil mene at lokale forhandlinger er ensbetydende med trynefaktor. Noen tror lokale forhandlinger dreier seg om at hver enkelt ansatt forhandler med sin sjef. Faktisk betyr det at det meste fortsetter som før når det gjelder rettigheter og plikter. Forskjellen er bare at lønnen i større grad forhandles av lokale ledere og tillitsvalgte. Mer mystisk er det ikke.

Et av argumentene som fremføres i favør for dagens system, er at det bidrar til å løse problemer som manglende likelønn. Men vi kan vel

slå fast at 20 år med et sentralt lønnsystem ikke har klart å gjøre noe med likelønsproblemene. Årsaken til det er relativt enkel: problemene har sjelden en løsning som gjelder over hele landet og i alle sektorer. Til det er variasjonene for store. Likelønsproblemene i sykehusene er ikke de samme som i NAV. Eller som i Tollvesenet. Eller som i politietaten. Eller som på universiteter og høyskoler. Likevel skal altså en og samme løsning velges for alle disse virksomhetene.

Fra 90-tallet og framover har vi sett mange reformer som har brutt opp og desentralisert statlig dirigering. Reform har vært viktig for at velferdsstaten skal bestå og tilpasse seg viktige endringer i samfunnet. Den må tilpasses den virkeligheten vi til enhver tid lever i. Ledere i statlige virksomheter må årlig svare for hvordan de oppnår de mål og forventninger som stilles. De må svare for hvordan de klarer å tilby kvalitet og opprettholde et tilfredsstillende nivå på sine tjenester. Dette skal de gjøre uten at de får lov til å ta sitt fulle ansvar som arbeidsgivere.

Det må være lov å tenke nytt om hvordan offentlig sektor forvalter sitt arbeidsgiveransvar. Det må være lov å forsøke nye og andre modeller. Vi kan like det eller ikke – men lønn er for de fleste arbeidstakere en viktig motivasjonsfaktor. Det er en anerkjennelse av den jobben man gjør. Men den jobben tusenvis av statsansatte gjør i nord og sør, øst og vest, kan man ikke forvente at fem forhandlere i Oslo skal ha oversikt over!

Det må være lov å tenke nytt om hvordan offentlig sektor forvalter sitt arbeidsgiveransvar. Det må være lov å forsøke nye og andre modeller.

Meningsmålinger

	Des	Jan	Feb	+/- des-feb	Mand feb	+/- valget 09
Ap	26,4	27,0	27,8	+1,4	48	-16
Høyre	26,0	26,5	26,2	+0,2	44	+14
Frp	25,2	24,0	23,5	-1,7	42	+1
SV	5,8	5,6	5,7	-0,1	10	-1
Sp	4,9	4,9	4,8	-0,1	8	-3
Krf	4,7	4,7	4,8	+0,1	8	-2
V	4,2	4,3	4,6	+0,4	8	+6
Rødt	1,4	1,5	1,5	+0,1	1	+1
Andre	1,4	1,5	1,1	-0,3	0	0

Tallene er et gjennomsnitt fra målingene i desember 2010, januar og februar 2011 fra Synovate, Opinion, TNS Gallup, Sentio Research Norge, Norstat, Respons, InFact og Norfakta. Kilde: aardal.info. Mandatfordeling i februar: Opposisjonen 102, Regjeringen 66, Ap 48, H+Krf+V 60, H+Frp 86.

Kalender

Mars:

- 31. Sentralstyremøte
- 31. Landsstyremøte

April:

- 1–3. Landsmøte (Trondheim)

Mai:

- 02. Venstres ordførersamling (Oslo)
- 09. Sentralstyremøte
- 28.–29. Lokalpolitisk nettverk 2011 (se www.venstre.no/lpn for detaljer)

Juni:

- 05. Miljødag
- 11–12. Lokalpolitisk nettverk 2011 (se www.venstre.no/lpn for detaljer)
- 17. Sentralstyremøte
- 18.–19. Landsstyremøte (Ringerike)

Juli:

- 29.–31. Venstres valkampstartsamling (Grimstad)

Hold deg oppdatert om Venstre

Nyhetsbrev

Venstres stortingsgruppe sender ut nyhetsbrev på epost om Venstres initiativ i Stortinget, stortingsgruppas standpunkt i pågående debatter, og annet av interesse for de som vil holde seg oppdatert. Meld deg på og av her: <http://www.venstre.no/nyhetsbrev/>

Dagens mediebilde

Venstre går hver morgen gjennom avisene for deg og plukker ut de viktigste politiske nyhetene – sendt til din epostboks før klokka 9 om morgenen. Du kan i tillegg få en uredigert nyhetsoppsummering fra nyhetsbyrået Retriever 2 ganger i døgnet, der lokale og nasjonale Venstreoppslag er registrert. Send epost til mediebildet@venstre.no

Ukens medietips

Hver mandag sender Venstre ut epost med tips til leserinnlegg og mediasaker som kan brukes lokalt, i tillegg til en oversikt over hva Venstre prioriterer i Stortinget kommende uke. Går til alle folkevalgte og lokallagsledere, men åpen for flere. Send epost til medietips@venstre.no

liberal.no

liberal.no er en åpen arena for alle som vil delta i debatt om og med Venstre. Her er både politikere, medlemmer og andre nysgjerrige aktive. Alle kan enkelt opprette en egen brukerprofil, skrive innlegg og kommentere andres innlegg. Trenger du hjelp eller opplæring? support@liberal.no <http://liberal.no/>

Venstre pluss

Venstre pluss er Venstres dokument- og epostserver, der alle medlemmer har tilgang til interdebatt, til dokumenter og strategier, og til sin egen venstre.no-epost. Brukernavn og passord står på kontingentfakturaen. Du kan få tilgang via nettleser, eller laste ned et eget program på innloggings-siden. Trenger du hjelp eller opplæring? support@venstre.no <http://pluss.venstre.no/>

Generalsekretæren

Barnevern i krise – legg ned Bufetat

Landsstyret i Venstre har tilrådd at velferdspolitikken vert hovudsak for landsmøtet 2012. Sjølv om me har eit godt velferdstilbod i Noreg, er det mykje som enno ikkje fungerer tilfredstillande. Barnevern er diverre i den siste kategorien.

To Fafo-rapportar frå 2009 og 2010 viser at det kommunale barnevernet opplever samarbeidet med den statlege Barne-, ungdoms- og familietaten (Bufetat) som vanskelig og byråkratiserende. I sin årlege revisjon av statsforvaltninga avdekka Riksrevisjonen i 2009 at tidsfristane i barne-

vernlova vart brotne i 89% av sakene i 2008. Trass i at dei tilsette i barnevernet ofte jobbar langt utover det ein skal og bør, strekkjer ikkje ressursane til. Slik kan det ikkje fortsetja. Kvar barn som ikkje får god nok hjelp, er eitt for mykje.

Eit barnevern som ikkje maktar å gje barn den hjelpa dei treng, er primært resultat av politiske og organisatoriske val. Barnevernsreforma, med etableringa av Bufetat i 2004 hadde gode intensjonar. Røynslene etter seks års drift viser likevel at ein diverre ikkje er i nærleiken av å nærma seg målsetnadane. Heller tvert i mot.

Svaret til Regjeringa på problema i barnevernet er opprettinga av «Barnevernets tvisteløs-

ningnemnd», der føremålet er å mekla mellom det kommunale og statlege barnevernet. Dei raudgrøne møter frustrasjon og samarbeidsvanskar på grunn av byråkrati, med endå meir byråkrati! Forstå det den som kan.

Eit godt barnevern er avhengige av eit kommunalt barnevern med nok ressursar og kompetanse. Før Bufetat og Barnevernets tvisteløysingsnemnd utviklar seg vidare til eit meir omfattande statleg byråkrati, må oppgåvene og ressursane deira overførast til kommunane. Ein barndom kan ikkje setjast på vent.

Terje Breivik
generalsekretær

Eit barnevern som ikkje maktar å gje barn den hjelpa dei treng, er primært resultat av politiske og organisatoriske val.

Sommerjobb i Venstres stortingsgruppe

Venstres stortingsgruppe tilbyr et vikariat i sommer – i tiden 20. juni til 19. august 2011. Arbeidsoppgavene vil i hovedsak være knyttet til stortingsgruppens informasjonsarbeid med hensyn til pressemeldinger, innlegg, oppdatering på nett og mindre utredninger.

venstre

Perioden kan diskuteres med hensyn til behov for ferie. Søkerne må ha god formuleringsevne, og solid kjennskap til Venstres politikk og organisasjon. Lønn etter avtale.

Spørsmål og søknad med CV rettes til informasjonssjef Steinar Haugsvær (steinar@venstre.no, mob. 95070041), innen **mandag 2. mai**.

Fire nye fylkesledere

Årsmøtesesongen er over, og har gitt partiet fire nye fylkesledere – Heidi Foyn Thomassen i Agder, Helge Hamre i Møre og Romsdal, Arne Ivar Mikalsen i Nordland og Terje Soløy i Finnmark.

Heidi Foyn Thomassen (42) fra Lillesand er gründer, bedriftsleder og medlem av Venstres verdiskapingsutvalg. Hun ble valgt til leder i det fusjonerte Agder Venstre under årsmøtet i februar.

Agder Venstre behandlet også en porsjon politiske uttalelser, blant annet en resolusjon om å «la kulturen gløde». I tillegg vedtok fylkeslaget uttalelser om å sette fri familien Tunc, en familie der barna har bodd mesteparten av sitt liv i Norge. Agder Venstre vedtok også uttalelser om å innføre bedre planer for forvaltningen av strandsonen og om å slippe den kommunale kreativiteten til i samhandlingsreformen.

Stans sniktildeling

I Møre og Romsdal har Helge Hamre (41) fra Volda overtatt fylkeslederstolen. – Et motiverende årsmøte, sier Hamre, som tror på en oppslutning på 10 % ved fylkestingsvalget i september.

Møre og Romsdal Venstre vedtok samtidig uttalelser om å stanse sniktildelingen av oljeblokker på fiskefeltene utenfor Møre, om å få forrang i byggingen av Stad skipstunnel, om å installere må-

lere for gjennomsnittshastighet i tunnelene, om å opprettholde to AMK-sentraler i fylket, og om å etablere lyntog mellom Ålesund/Molde og Oslo.

Lytter til ungdommen

I Nordland er Arne Ivar Mikalsen (41) fra Stokmarknes ny fylkesleder. Han er utdannet samfunnsvitner og antropolog, og er Venstres gruppeleder i Hadsel kommune-styre.

Fylkeslaget hans vedtok samtidig tre politiske uttalelser – en om døgnåpen grenseovergang ved Bjørnfjell, en om å stoppe raseringen av de skjermede tiltakene i kommunen når overføringene til NAV reduseres, og en uttalelse om å lytte til ungdommens og fiskernes motstand mot petroleumsaktivitet i Lofoten og Vesterålen.

Comeback i Finnmark

Det siste fylkeslederskiftet fant sted i Finnmark, der Terje Soløy (57) fra Vardø har gjort comeback som fylkesleder etter et kort fravær. Han lover at Finnmark Venstre skal være godt synlig. Fylkeslaget vedtok også en uttalelse om at staten må ta det økonomiske

ansvaret for landets krisesentre.

Også resten av fylkesårsmøtene inneholdt aktive politiske debatter. I Troms Venstre vedtok man uttalelser om å øke helikoptersatsingen i nordområdene, om å avklare papirløses rettigheter i Norge, om satsing på fornybar energi i nordområdene, og om en vedlikeholdsreform for offentlige bygninger.

Hurtigtog og rovdyr

Nord-Trøndelag Venstres årsmøte ønsker hurtigtog mellom Steinkjer og Trondheim, og vedtok også uttalelser om rovdyrbestanden, om å fortsette konkurranseutsettingen av ambulansedrift, og om å øke grensen for tollfri netthandel.

Nabofylket i sør ønsker å bedre oppfølgingen av gravide rusavhengige. Sør-Trøndelag Venstre vedtok også uttalelser om et helhetlig bompengesystem for regionen, om å kreve lavere nettleiepriser fra det fusjonerte energiselskapet Trønderenergi, og også her sto rovdyrpolitikk på agendaen.

I Sogn og Fjordane vedtok man – i likhet med sine naboer i

Møre og Romsdal – en uttalelse om forgang i byggingen av Stad skipstunnel. I tillegg ble det vedtatt en uttalelse om nødvendigheten av et maktskifte i fylket, som i dag styres av Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Luftspenn og gründere

Hordaland Venstre har ført an i kampen mot luftspenn i Hardanger, og vedtok naturlig nok en uttalelse om saken da fylkeslaget møttes til årsmøte i Ulvik. I tillegg ble det vedtatt uttaler om å samle lokalsykehusene i fylket i et nytt «Helse Hordaland», om å etablere et psykiatrisk lavterskeltilbud i kommunene, om å tillate proffboksing i Norge, og om å bygge midtdeler på kyststamveien E39.

I Rogaland ønsker Venstre å etablere en nasjonalpark ved Prestestolen, og fylkesårsmøtet vedtok også uttalelser om å redusere byråkratiseringen i skolen, om å «frede» gründere i en oppstartsperiode, om å innføre en særskilt behandling av flyktninger som har kommet til Norge før de fylte 18 år, og om å satse på miljø, kunnskap og verdiskaping.

Elvebredd og strandsone

Om vi følger kysten til Telemark finner vi et fylkesårsmøte som går inn for å fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlinger, om å redusere antall deltidsstillinger i helse- og omsorgssektoren, om å sikre Eidangerparsellen en post i neste statsbudsjett, om forskjønning av områdene langs elvebredden i Porsgrunn og Skien, og om at Telemark må være et foregangsfylke innen satsing på kunnskap, miljø og næringsutvikling.

På Vestfold Venstres årsmøte ble det vedtatt uttalelser om å bygge nye videregående skoler, og om å styrke natur- og friluftinteressene i strandsonen.

Fjordby og dobbeltspor

Buskerud Venstre har en visjon om en fjordby på Lierstranda, og ber myndighetene fortsette opprenskningen av Drammensfjorden. I tillegg ønsker fylkeslaget at staten tar større ansvar for nasjonalanlegget i Vikersund, at frivilligheten må styrkes, og at det må bygges ny Svelvikvei.

Også i Hedmark ble rovdyr diskutert, og fylkeslaget står fast på forliket fra 2004. I tillegg ønsker fylkesårsmøtet å fjerne aldersgrensen for å stille til valg, og å etablere ny trasé for dobbeltspor gjennom Hamar og søndre Ringsaker.

Tog og lokaldemokrati

Oppland Venstre lanserte på sitt årsmøte en verdighets- og sykehjemsgaranti. I tillegg vedtok fylkeslaget uttalelser

om å sikre kvaliteten i krisesentertilbudet, om å innføre flere fremmedspråk i kommunen, om å øke ressursene til kulturminnevernet, og om å prioritere høyhastighetstog mellom Oslo og Trondheim.

Årsmøtet i Akershus Venstre mener staten må ta økt ansvar for kollektivtrafikken i hovedstadsområdet. I tillegg ble det vedtatt uttalelser om å utvide lokaldemokratiet gjennom åpne by- og stedsutviklingsprosesser, og om å sikre det såkalte Alfateamet som lavterskeltilbud.

Vikingskip og energi

I Oslo vedtok fylkesårsmøtet en lengre generell politisk uttalelse om bl.a. kollektivtrafikk, næringsutvikling og velferd, i tillegg til en separat uttalelse om å beholde vikingskipene på Bygdøy, samtidig som man bygger kulturhistorisk museum i Bjørvika.

Og helt til slutt – også Østfold Venstre ønsker seg en satsing på tog. I tillegg vedtok fylkeslagets årsmøte uttalelser om å innføre praktiske linjer ved utvalgte ungdomsskoler i fylket, og om å satse på fornybar energi.

Kritisk til Statsbygg

– Under byggingen av ny fløy ved Høgskolen i Vestfold i 2008 viste Statsbygg også en utrolig mangel på miljøhensyn, da de foreslo å installere et oljefyrt oppvarmingsanlegg ved skolen, sier Venstres Kåre Pettersen.

Pettersen er Venstres mann i fylkesutvalget i Vestfold, og er kritisk til miljøtenkningen han er vitne til.

Fylkesutvalget behandlet 10. mars sak om etablering av nytt kollektivknutepunkt ved Høgskolen i Vestfold (HiVe). I dag er det totalt 4.400 ansatte og studenter ved skolen på Bakkenteigen. Dessverre ser vi at det er langt mellom ord og vilje til handling hos staten i miljø og klimaspørsmål, sier Pettersen.

– Nå står vi igjen overfor Statsbyggs totalt manglende evne og vilje til å se framover. I fylkesut-

valget i dag har vi behandlet et planprogram for «Regional plan for styrket kollektivtransport». Det blir derfor provoserende å se holdningen til en statsetat når kollektivtransport er tema.

Venstre foreslo derfor på vegne av posisjonen en ny innstilling i saken, som legger opp til at det tas en ny dialog med aktørene for å få på plass et framtidsrettet kollektivknutepunkt ved skolen på Bakkenteigen.

Ved votering ble forslaget fra Venstres Kåre Pettersen enstemmig vedtatt at fylkesutvalget.

Vil utnytte gårdene

Venstre mener at Halden har et stort potensiale på å utnytte gårdene i kommunen til å skape flere arbeidsplasser, bedre velferdstilbud og mer levende bygder.

– Før bygdene dør helt ut må vi finne gode tiltak som gjør det attraktivt å bo, leve og arbeide i hele Halden. Og det er ikke så vanskelig. Mange andre kommuner har tatt gode grep, sier Mona Johnsen, leder i Halden Venstre.

Halden er Østfolds største kommune i areal og har mange bønder som sliter med å få gårdsbruket til å gå rundt alene, samtidig som velferdstilbudet er vesentlig lavere i bygdene enn i byen. Venstre mener en satsning på «grønn omsorg» vil løse mange av disse

utfordringene.

Flere bygder har hatt suksess med å satse på «Grønn omsorg». De har brukt gårdene som ressurs for opplæring, arbeidstrening og omsorg.

– Det er mange gårder i Østfold som kunne vært brukt til denne type omsorg, sier Johnsen. – et ville vært et svært god tilleggsnæring til gårdsbruket, som gjør at jordbruksarealet og bosetningen kan opprettholdes, samtidig som det skapes nye tjenester for hele kommunen – ikke bare bygda.

Heidi Foyn Thomassen.

Helge Hamre.

Arne Ivar Mikalsen.

Terje Soløy.

Kick-start på valgåret

Det tradisjonelle kick-offseminaret på begynnelsen av året ble med sine 125 deltakere en rekordstor pangstart for Unge Venstre i valgkampåret 2011: - Dette viser nok en gang at vi er på vei mot noe stort, sier Unge Venstre-leder Sveinung Rotevatn.

Daniel Heggelid-Rugaas
Rotevatn er nå svært spent på hvordan oppmøtet kommer til å bli på de to neste store Unge Venstre-arrangementene før valgkampen:

- Det er utrolig artig for oss sentralt å se at fylkeslagene tar initiativ til slike glimrende arrangementer for hele organisasjonen, slik Oslo og Akerhus UV gjør med kick-off. Oppmøtet lover godt for senere arrangementer som valgkampseminaret i juni og ikke minst for sommerleiren. Jeg håper å se igjen så mange som mulig i tiden fram mot lokalvalget, sier Rotevatn.

På Elvebakken skole i Oslo fikk deltakerne hilsningstaler fra Ola Elvestuen og Toril Berge, standsskolering med Trond Enger samt mengder av workshops å velge mellom, blant annet debattskolering, verving og medlemspleie, mediekurs, lokalpolitikerkurs, UV-skolen trinn 1 og Venstres sosialpolitikk. I tillegg holdt Odd Einar Dørum, Bjarne Dæhli fra LNU og David Hansen fra Civita innledninger i plenum. Venstre-leder Trine Skei Grande kom attpåtil på overraskelsesbesøk!

Ungt engasjement var overskriften for årets kick-off, som i løpet av årene har vokst seg til et

stort nasjonalt arrangement for Unge Venstre. De tre siste årene har kick-off gått fra 60 (2009) via 80 (2010) til årets 125 deltagere, og årets innhold var spesielt rettet mot høstens valgkamp:

- Vi prøvde å legge opp et program som skulle gjøre Unge Venstre-medlemmene best mulig forberedt på å gå ut og vinne valget til høsten. Tiden vil vise om det har fungert, men det var i alle fall mange motiverte ungdommer som forlot Oslo på søndagen, klare til å drive valgkamp, sier Julianne Ferskaug, leder i Oslo Unge Venstre.

daniel@venstre.no

Unge, liberale og klare til valgkamp

Etter valget i 2007 var 25 folkevalgte for Venstre under 30 år. Nå står over 50 unge kandidater høyt oppe på Venstrelister i hele landet.

- Det er tøft at Venstre satser på unge folk, som vet hvordan skole, kollektivtrafikk og kulturtilbud faktisk fungerer, sier Per Magnus Finnanger Sandsmark (21), som er valkampansvarlig i Unge Venstre og førstekandidat i Østfold til fylkestingsvalget.

I Sortland falt de ut av kommunestyret etter sist valg. Nå topper Nikolai Endresen Dahl (17) lista. - Jeg har alltid vært interessert i samfunnsliv, historie og politikk. Nå har jeg mulighet til å gjøre en forskjell i lokalsamfunnet mitt, sier han. Og den muligheten er det flere liberale ungdommer som har grepet:

Steffen Falkevik (19) fra Ålesund, Erlend Horn (23) fra Bergen, Anna Evensen (23) fra Nedre Eiker og Martine Løkke (17) fra Sarpsborg er alle andre kandidater i sine kommuner. - For meg er politikk den eneste arenaen der man kan kjempe for de svakeste. Et godt sosialtilbud for de som trenger det aller mest er min viktigste valgsak, sier en engasjert Løkke som meldte seg inn i Venstre rett før valget i 2009 og siden det har rukket å bli fylkesleder i Østfold Unge Venstre og altså andre kandidat i Sarpsborg.

- Jeg som går på videregående vet hva vi sliter med. Vårt problem er ikke for lite frukt, men lærere som ikke har tid eller kompetanse til å hjelpe oss, sier Elin Sandvik (18) som er 2. kandidat til fylkestinget i Troms og 4. kandidat i Tromsø. Hun får støtte fra tredjekandidat Petter Rønning (17) i Trondheim. - Politikk er ikke bare for gamle gubber. Jeg vet hvordan

det er å være ung i Trondheim. Da er det jeg som når best frem til unge trøndere, sier Rønning.

Per Magnus Finnanger Sandsmark.

Martine Løkke.

Nikolai Endresen Dahl.

Størst medlemsvekst

Ved inngangen til valåret 2011 har Unge Venstre 1018 betalende medlemmar. Dette er ein auke på 27 prosent frå året før.

- Det er gledeleg å registrere den solide medlemsveksten. Ingenting er meir avgjerande for å få gjennomslag enn å ha mange dyktige talspersonar for liberal politikk over heile landet, seier Unge Venstre-leiar Sveinung Rotevatn.

Unge Venstre har størst medlemsvekst av alle ungdomspartia, både i prosentvis og total vekst.

Dei siste par åra Unge Venstre hatt ei solid og positiv medlemsutvikling. Organisasjonen har gått frå 714 (2008) til 800 (2009) til 1018 (2010) betalende medlemmar. Fjorårets medlemstal er rekord i nyare tid, det vil seie etter oppryddinga i støttesystemet for politiske ungdomsorganisasjonar på midten av 1990-talet.

- Unge Venstre har alltid vore eit av dei mindre ungdomspartia, men dei siste åra har vi sett eit taktskifte i medlemsutviklinga. Dei liberale ideane er i tida som aldri før, og blir stadig viktigare i møtet med ei meir globalisert verd. Berre liberalarar tilbyr gode svar på spørsmål om migrasjon,

klimaendringar og globalisering, seier Sveinung Rotevatn.

Til hausten er det lokalvalkamp, og Unge Venstre-medlemmar over heile landet skal ut i skuledebattar, stå på stand og - ikkje minst - stille til val i kommune- styre og fylkesting. Sveinung Rotevatn meiner medlemsveksten gjev eit godt utgangspunkt for å vinne valkampen.

- Fram mot valet skal vi jobbe knallhardt for å bli ein endå større og endå sterkare organisasjon. Ved førre val fekk Unge Venstre 6 prosent ved skulevalet, noko som resulterte i tilsvarande prosent av førstegongsveljarar som stemte Venstre på valdagen. I år skal vi gå ytterlegare fram, noko som vil bidra til å få vald dyktige liberalarar inn i kommunestyre og fylkesting over heile landet. Det er jobb nummer éin, seier ein nøgd Unge Venstre-leiar.

Vil du få ein god start på det nye året? Betal medlemskontingen- ten for 2011 ved å sende «UV» mellomrom «ditt namn» til 2440.

24. til 26. juni blir det valgkampseminar utenfor Oslo med alle former for skolering: Venstres politiske hovedområder, hvordan du kan verve venner i lønsjen, debattskolering, aksjonskurs og masse, masse sosialt samvær. Her kommer det deltakere, innledere og nye venner fra hele landet. Kom, du også!

Finn like godt fram avtaleboka med en gang, og **riv ut alle sidene fra 30. juli til 4. august**. Disse dagene trenger du nemlig bare å huske én ting: Du skal på Unge Venstres sommerleir! I år kan du lære mer om temaer som klima, ruspolitikk, EU, menneskerettigheter, skole, personvern, dyrevern og mye, mye mer. Som vanlig vil det være debattskolering for de som vil, både for folk som har lyst til å være skoledebattanter til høsten og for de som bare vil bli flinkere til å argumentere for Venstres og Unge Venstres politikk. Det viktigste av alt er likevel sørlandssommeren, de lange siestaene under trærne, grillmaten, nattbadingen... kort sagt: Den gode stemningen. For påmeldingsinformasjon: Følg med på www.uv.no

B-BLAD

Retur:
Venstres Hovedorg.
Møllergt 16 0179
OSLO

Bli med Venstre på Sørlandsferie!

Venstre inviterer **alle** interesserte til sommersamling i skjærgårdsbyen Grimstad. Stikkord for samlinga er skolering og sosialt samvær med lokalpolitikere og topp-politikere fra hele landet.

Foto: Jan Skaregrøm

I år starter Venstre valgkampen på idylliske Dømmesmoen i Grimstad med en samling for Venstre-folk fra hele landet. Fra 29. til 31. juli blir det politiske foredrag, skolering, historikk og sosialt samvær.

Ikke gå glipp av muligheten til å bryne dine argumenter på andre Venstre-folk før valgkampen går inn i den siste fasen. Du kan delta på skolering med andre folk fra hele landet, eller rett og slett bare nyte Sørlandet sammen med andre liberalere.

Sett av siste helgen i juli og bli med Trine Skei Grande, Helge Solum Larsen, Ola Elvestuen, Terje Breivik og en rekke andre tillitsvalgte på tur til Sørlandet.

Alle er velkommen. Både små og store.

Sommersamling med Venstre

Dømmesmoen i Grimstad
29.-31. juli

Uforpliktende påmelding:
sorlandsferie2011@venstre.no